

ИКОНОМИКА

Цветан Симеонов,
председател на
БТПП: Заплатите
зависят от произ-
водителността

На стр. 5

АВТОМОБИЛИ

През пролетта
купето се
нуждае
от основно
почистване

На стр. 24

СПОРТ

Продължава циркът
във футболното ни
първенство

На стр. 23

тираж **300 000**

Брой 2, 24 - 30 април 2012 г. (зод. I)

ЖИВОТЪТ ДНЕС

actavis
think smart medicine

Светът на модерния човек

www.jivotatdnes.bg

ТЕМА НА БРОЯ

Санитарното спасява панелите

Беше време, когато мислехме, че обновяването на старите блокове означава само разкрасяване на фасадата. Днес вече е болезнено ясно, че става въпрос за много по-сериозни дейности, чиято цел е гарантиране на стабилността на конструкцията, грастично подобряване на енергийната ефективност, подмяна на всички вътрешни инсталации. Чрез европейските програми собствениците на сгради могат да получат сериозна подкрепа за санитарното. Но за това е нужна инициативност и убеденост, че няма друг начин да гарантираме покрива си за следващите 50 години.

Още на стр. 12-13

Лято 2012: едва ли ще е прекалено горещо

Учените от Националния институт по метеорология и хидрология към БАН са категорични, че няма пряка връзка между много студена зима и много топло лято. Затова изминалата зима не гарантира 40-

градусови жеги. Но сезонните прогнози все още не се правят с много голяма вероятност. Все пак през тази година може да се очаква лято с близки до нормалните температури и валежи.

Още на стр. 6

Иван
Юруков:

Снимка Росен ВЕРГИЛОВ

Казвали са ми, че нямам сърце

Интервю на Ирина Гизова на стр. 11

**Red Hot Chili Peppers
игват в София**

На стр. 9

КУПИ СЕГА

www.club-zdrave.bg

НилоСлим на специална 50% ПО-НИСКА ЦЕНА!

НилоСлим потиска апетита, подпомага спазването на диетата и по-лесното отслабване!

- С масло от Корейски бор във висока концентрация – 1000 mg в 1 капсула
- Клинично доказан ефект
- Ограничава апетита и увеличава чувството за ситост

-50%
ПО-НИСКА ЦЕНА

„Рекордите в света на животните“ на BILLA стана мания за малчуганите

Само за 5 дни от старта на кампанията над 15 000 стикер албум енциклопедии бяха изкупени от филиалите на веригата. На практика това означава, че всеки час над 300 клиенти се включват в израта, организирана от компанията, изхваляйки желание да притежават уникалната BILLA енциклопедия "Рекорди в света на животните", а колекционерската игра едва започва. Луксозното издание съдържа поз-

навателна информация за света на животните рекордьори. Всичко това клиентите на BILLA получават по време на регулярното си пазаруване в магазините от веригата - за всеки 15 лв. покупка получават безплатно опаковка с 5 стикера.

И още един интересен факт - изготвянето на албума е реализирано съвместно със специалистите от столичния зоопарк.

Сбогуваме се с легендарната „Седмица“

АвтоВАЗ реши окончателно да прекрати производството на класическия модел Lada 2107 заради ниското търсене и малките продажби. Доскоро „Седмицата“ беше най-популярният модел на АвтоВАЗ, и то предимно благодарение на ниската си цена. Сега въпреки отстъпките интересът към Lada 2107 сил-

но е спаднал. Специалисти твърдят, че има още една причина. И тя е, че ИЖАВ-то, от чийто конвейер слизаше "Седмицата", не може да произвежда едновременно и Granta, и Lada. Логично е, докато Granta се харчи като топъл хляб, мощностите на предприятието да бъдат пренасочени към нея. Очевидно е

гошъл моментът, в който АвтоВАЗ, а и милионите почитатели, ще се разделят с легендарната „Седмица“. Производството ѝ започна през 1982 г. Днес най-продаваният модел на АвтоВАЗ е Lada Kalina. Предприятието има намерение да пусне и нов джип, който ще смени Lada 4x4 ("Нива").

Между феновете на високите технологии отново възнамерява да пусне шест милиона таблета. Цените на по-малките братя на iPad няма да превишават 300 долара. С производството на компактните и евтини устройства ще се заемат партньорите на калифорнийската компания - Hon Hai (Foxconn) и Pegatron. Таблетите може би ще се появят през третото тримесечие на тази година, когато ще започне продажбата и на

Apple готви по-малък брат на iPad

първите таблети на базата на Windows 8. Междуверемно от Apple обявиха, че iPad трето поколение до края на този месец ще бъде по рафтовете на магазините в още 21 страни. Новият модел беше представен на 7 март от главата на Apple Тим Кук на пресконференция в Сан Франциско. Познава-

чите твърдяха, че третото поколение ще се нарича iPad 3 или iPad HD, но авторите му го кръстиха просто "новият iPad". Той е оборудван с процесор A5X, дисплей Retina със свръхвисока резолюция (2048x1536 пиксела) и 5-мегапикселова камера с възможности за HD видео.

Google въгради компютър в очила

Футуристичната лаборатория Google X официално разсекрети проекта си по създаването на очила-компютър - Project Glass. С тяхна помощ хората ще могат да се обаждат, да превеждат нагласи, да влизат в интернет магазин, да правят снимки и да ги качват в мрежата, да узнават къде се намират приятелите им и да предават данни за местонахождението си чрез въграден GPS. Или казано накратко - непрекъснато да бъдат онлайн. Очилата ще играят и ролята и на органайзер. Един от авторите на устройството, професорът от Вашингтонския университет Бабак Парвиз, споделя: "Ние смятаме, че технологи-

ите са дължни да работят за нас и да бъдат там, където е необходимо". В края на февруари тази година вестник New York Times съобщи, че очилата ще работят с платформата Android и ще по-

лучават информацията чрез 3G или 4G мобилна интернет връзка. Очилата-компютър ще се появят на пазара до края на тази година, а цената им се очаква да бъде от 250 до 600 долара.

ЗА ПЪЛНА ХАРМОНИЯ ВКЪЩИ

Цифрова телевизия

Високоскоростен интернет

Сега с абонамент за Цифрова телевизия и Високоскоростен интернет вземи LCD телевизор на супер цена.

890
лв./мес.

Посочената цена от 8,90 лв. е месечна вноска по 2-годишен лизингов договор за телевизор LG M1962 DP 18.5" при 2-годишен абонамент за пакетно предложение - Високоскоростен интернет и Цифрова телевизия. Офертата е валидна в районите с покритие и важи до изчерпване на количествата. Заяви включване на www.mtel.bg/connect или на 0800 20 011. Информация за всички условия и покритие на www.mtel.bg.

handy mabi TECHNOPOIS

Кучешко сърце

Светлана ЛЮБЕНОВА

Кученцето Кърт, жизнено и здраво 4-годишно фокс-териерче, се ока- за на неподходящото място в неподходящото време. Така каза ветеринарни- ят лекар д-р Мирослав То- доров. Неподходящото място е Борисовата гради- на, неподходящото време - дните след поредните на- падения на бездомни чети-риноги срещу хора. В най-големия столичен парк, пъ-лен с деца, Кърт стана жертва на кръвопролит-ната битка между хора и кучета, чието начало се знае, но краят се губи някъ-де в далечното бъдеще. Може би тогава, когато хомо сапиенсът се сети, че Господ го е дарил със здрав разум, с чувства като съпри-частност, съчувствие, милост и благодарност. А сега тези добродетели мо-жем да открием по-скоро в кучетата, отколкото във венета на природата. Сви-репа агресия, отмъсти-телност, ужасяваща жес-токост замъглиха съзнани-ето на българина и той, чу-дейки се къде да изсипе зло-бата си срещу нерадостно-то си битие, се огледа в бездомните помияри, чия-то съдба е още по-безрадо-стна. Налегна ни такава ду-ховна слепота и глухота, че тръгнахме да обвинява-ме животните за поведе-

нието им. Определено по-лесно е да отровиш, осака-тиш, одереш живо или за-палиш едно куче, отколко-то да тръгнеш да защита-ваш права - и собствени, и на четирикраките клоша-ри, неслучили ни с държава, ни с човешки материал. То-ва би означавало не само публично да задагеш въ-проса какво правят бездом-ни кучета по улици и дво-рове, а и да търсиш отго-вора го гупка. Да попиташ коя бездънна яма на човеш-ката алчност погълна сто-тиците хиляди заделяне за справяне с проблема "без-домни кучета". Защото тези, които носят отго-ворността, се движат на два крака, но са се барика-дирали зад бетонната сте-на на безхабрието и без-чет ялови програми. Редо-вите поданици на държавата допуснаха да ги изпра-вят срещу най-добрия им приятел, да изместят мо-ралните им ценности и да ги включат в една свирепа война срещу кучетата, ко-ито от векове са доказали предаността си към хора-та. Дори потъналите в скръб близки на буквално изядения от бездомна глутница почтен и досто-ен българин напомниха, че не можеш да обвиняваш животните. Другаде е ви-ната и всички знаем къде, но колко по-лесно е да тез-лиш един шут на поредния доверчив, пръкнал се кой

Паметникът на Мальчик, наречен „Съчувствие“

знае от къде, помяр, от-колкото да теглиш една на безрадостното си битие. И да се опиташ нещо да промениш, защото за то-ва се изискват самочув-ствие и кураж да защита-ваш правото си на дос-тойно съществуване. И да водиш битки с равни на теб.

Вместо това ние превърнахме кучетата от безценен и доверчив при-тел в жертви. Жертви на човешката безотговор-ност, добави д-р Тодоров, който се опита да спаси Кърт. За екипа на клиника-та "Син кръст" това е ежедневие. И колкото и да сте потиснати от мъка, няма как да не констатира-те, че там срещате много по-човешко отношение, загриженост и съпричаст-ност, отколкото понякога

в болниците за хора.

Ветеринарят апелира към собствениците на ку-чета да ги водят на каиш-ка, с намордници, да ги па-зят от коли и да гледат какво ядат питомците им. Но той каза и нещо, справянето с което ще е по-трудно от кастриране-то и строежа на приюти. Много хора имат нужда да доказват, че са по-силният вид. Работа на психолози-те е да обясняват защо комплексите избухват в а-гресия, но ангажимент на държавата и съда е да за-щитят беззащитния и да озаптят страхливците, чиято жестокост поняко-га стъпнiswa целия свят.

Този свят, който пом-ни санбернара Бари, спасил десетки, затрупани от ла-вини, скайтериера Боби, който 14 години спи върху

гроба на починалия си сто-панин, или Балто, който по време на епидемия от диф-терит спасил цяло градче, доставяйки безценното ле-карство. На всички тях, а и на много други благодарни-те хора са издигнали па-метници. Но тези, които ни накараха да потънем в земята от срам, са русна-ците. Звучи парадоксално, но точно в Москва, град, чиито проблеми с бездом-ните кучета са не по-малки от нашите, издигнаха опре-деление първо от казуем-но определение второ (нищо не ви говори, на-ли?) и така нататък. Не-зависимо дали след това ще се занимават с инже-нерство, медицина или зе-меделие. И това е правил-но. В основата на образо-ванието е грамотност-та.

ПОСОКИ

Език в немилост

Петър ГАЛЕВ

Няколко писма от различ-ни институции, които получихме напоследък в редакцията, ме провоки-раха да се замисля за дво-иния аршин по отношение на грамотността в на-шата страна. През про-летта приближава време-то за матури и за всякак-ви изпити, на които се подлагат ученици и канди-дат-студенти. А тество-вете по български на мо-менти са трудни дори за завършилите филология. Въпреки това от децата се изисква да владеят в съвършенство нюансите на родния език, да знаят например какво е мето-ния и синекдоха, да раз-личават казуемно опре-деление първо от казуем-но определение второ (нищо не ви говори, на-ли?) и така нататък. Не-зависимо дали след това ще се занимават с инже-нерство, медицина или зе-меделие. И това е правил-но. В основата на образо-ванието е грамотност-та.

Но да се върна към въ-просните писма, от които тръгна коментарът ми. Ако трябва да ги опреде-ля с една дума - пълна не-грамотност! Няма пълен член, няма запетай, да не говорим за това къде се пише "о" или "у". Всякакви авторитетни инстанции и пресцентрове съвсем спокойно изпращат корес-понденция, с която не би-ха преминали в по-горен клас, ако ставаше въпрос за школски изпит по ро-ден език. Има цели сфери, в които сякаш се използва някаква друга граматика, различна от описаната в учебниците. А под абсурд-ните текстове стоят авторитетни подписи на хора, които не само че трябва да са взели мату-рата си, но имат на книга по няколко образования и титли. Е как да не се сме-еш, ако получиш писмо от някоя агенция, че си на-рушил нещо, а в същото време въпросната инс-танция е изнасилила род-ния език до неузнавае-мост? Кой кого да глоби в тази ситуация и как се го-карахме дотам, че висше-то образование не гаран-тира елементарната гра-мотност? Така че не гле-дайте децата, те са дос-та умни! Нека да видим как ние да не ставаме за резил на стари години.

Анкета - Кой е виновен за проблема „бездомни кучета“?

Грозданка Филипова

Дали въобще някой може да ви отговори на този въпрос... Проблемът е от години. Не ми се вярва ня-кой стопанин да си изос-тави любимеца, макар че сигурно има такива. Аз лично никога не бих изос-тавила моето куче Томи. Биха могли да се напра-вят градинки само за ку-чета - заграждения, в ко-ито животните да тичат и играят, а стопаните да ги гледат извън тях - ка-то в чужбина. Иначе за популацията на бездомни-те животни има значение и как се кастрират. Виж-даме, че имат някакви знаци на ушите, но добре ли са кастрирани, щом продължават да се пло-дят?

Здраво Петров

Искате ли да ви кажа кой е виновен - циганите. От 2-3 години те непрекъс-нато развъждат бездомни кучета. Покрай всяка ка-руца се движи цяла глут-ница. Закачите ли собственика им, те ще се нахвърлят върху вас. Писал съм писмо и го кмета Фандъкова няколко пъти за проблема. Не мо-же заради циганската ма-хала целият квартал да страда. За тези кучета нито някой полага грижи, нито се кастрират, а стават все повече, и то агресивни.

Марчела Панайотова

Аз самата имам домашен любимец, но също ме е страх от уличните куче-та. Тръгнах за поликлиника-та онзи ден в квартал "Дружба" и 7 кучета бяха до строежите на пътека-та. Нито мога да се вър-на, нито да спра, а камо ли да тичам. Бавно и внима-телно минах покрай тях, след което си отбърнах. Не може човек да го е страх да върви посред бял ден в собствения си квар-тал. Стопаните не са ви-новни, защото не ми се вярва хората да изоста-вят любимците си. Аз са-мата купих за 50 лв. чип за кучето си и какво от то-ва? Дори да се изгуби, по него не могат да ме наме-рят. Поредната злоупотре-ба с нашите пари.

Снежина Пенчева

Не са виновни стопаните. Ние отглеждаме расови ку-чета от по 400 лв. нагоре и не бихме ги зарязали. Ми-лостивите хора, които хранят безпризорните съ-що не носят вина, защото те опитомяват уличните животни и ги правят по-малко агресивни. Имаме си такива кучета, които па-зят блока. Те изискват гри-жа, като всяко животно. Според мен единственото възможно решение вече е в сила. Кастрацията ще разреши проблема, може процесът да се забави, но резултатите ще проли-чат, ако отговорните фирми си свършат рабо-тата.

Валентин Величков

Кой е виновен? Популация-та. Проблемът ще се ре-ши с повече пари - за при-юти, обезпаразитяване и кастрация. От друга страна, отговорни за то-ва са и семействата, ко-ито гонят домашния си любимец, защото е забо-лял или вече нямат пари да го гледат. Само че ед-на парична санкция не би могла да спре този про-цес, защото как ще хванет-те стопанина? Бълга-ринът веднага ще излъже и ще каже, че е изгубил ку-чето си, а не го е изгонил.

КЛИМАТ

Синоптиците опровергават слуховете за свръхгорещо лято

На стр. 6

В ЧАС

Децата ни са скарани с географията

На стр. 7

ИКОНОМИКА

Председателят на БТПП Цветан Симеонов за развитието на българския износ

На стр. 5

АРТ

Red Hot Chili Peppers ще подлютят и българската публика

На стр. 9

ПОРТФЕЙЛ

Как да разговаряме за финансовото си състояние

На стр. 10

АВТОМОБИЛИ

Превърпльщенията на Mazda 6

На стр. 24

Мирослава КИРИЛОВА

„Сливи за смет“, колко близко до българската душа стои това заглавие на проекта, разработен от две американки - Кристина Фрийман и Елана Ресник, които са в България, за да го представят. Причината за странното хрумване е: "И в двете култури боклукът за едни е богатство за други" - категорична е Елана. Изложбата беше открита в столичния Център за култура и дебат "Червената къща". А до 26 април всеки ще има възможност да говори с двете амбициозни организаторки, да се докосне до една колекция на границата между антропологията и изкуството.

Досуц като мъдрия човек от народната приказка, намерил работлива снаха срещу малко боклук, и синеоката Кристина Фрийман се пита как да намери ценното в живота. След раздяла с гаджето си през юли 2011 г. тя изпразва апартамента си в Ню Йорк от ненужни вещи и ги слага в кутии. След това събира по-запазени предмети в розов куфар и ги пренася до София, където живее приятелката ѝ Елана Ресник. Оттук започва приключението на двете американки. Заедно с Елана, която е антрополог и изследовател на сметта в столицата, решават да не продават нещата на Кристина, а да ги разменят. Отиват на битак, където се запознават със симпатична ромка, която продава вещи, изровени от боклука в ж.к. "Люлин". Те много си харесват един чук от колекцията ѝ, разположена върху старо одеяло, както и няколко марки и слънчеви очила. Жената услужливо им предлага да си вземат вещите без пари. Те обаче ѝ подаряват една тениска на Кристина с малък дефект.

"Ние сме едни от най-големите производители на боклук, а не се замисляме къде го хвърляме. Истината обаче е, че някой може да намери ненужните ни вещи и да ги използва за нещо полезно. Самата фирма, която събира боклук в София, признава, че клошарите вършат чудесна работа, защото рециклират над 70% от изхвърлените вещи" - отбелязва антропологът Елана Ресник.

Американките разменят още от вещите на Кристина, понякога и с приятели. Така в експозицията влиза дори булчинска рокля. След известно време Фрийман се завръща в Ню Йорк със същия куфар, сега пълен с "ценности" от софийските бипазари, и там отново ги разменя за други вещи, възприемани като "ненужни" от притежателите

„Сливи за смет“

Или защо една американка размени вещите си за български боклуци

Истината обаче е, че някой може да намери ненужните ни вещи и да ги използва за нещо полезно

на, защото това не е боклук, а вещи, които са вече употребявани и ние изхвърляме като смет. Тези неща могат да бъдат използвани и не са в пълния смисъл на думата "боклук", каза Красимира Бойчева. Посланието на изложбата според нея е добре забравено старо, което знае от баба си - всичко да се използва докрай, нищо да не се изхвърля, без да е употребено максимално, за да бъдем по-икономични.

В изложбата има портрети, дискове, книги, длето, части от скулптура, чиния, тениски, значки, бонбони, шнолки, кутия за бижута, плюшена маймуна, седефена озърлица, мартеница и още, и още. Синеоката американка Кристина може да ви разкаже историята на всяка една вещ. На кого е принадлежала, как е станала размяната. "По интерактивен начин, с много забавление и емоции започнахме това сътрудничество между българската и американската общност" - разказва тя. А поканата ѝ към българската публика, за да дойде в "Червената къща" и да размени своя непотребна вещ, да превърне сметта в нещо ценно за някого, е: "Предлагаме забавен начин да празнуваш нова култура и маниер на поведение, да бъдеш оптимистичен и да насочваш усилията си към добри цели".

им. "Отудохме на Осирю Wallstreet, където определено имаше хора, които щяха да се радват на размяна, защото не искаха да купуват нищо. Там едно момче ни даде синята каска, принадлежала на жена електротехник, срещу българския чук", разказва Елана. На 19 април Фрийман излага тези предмети в "Червената къща" и кани софийската публика да гонесе своите непотребни предмети за размяна. Всичко може да влезе в оборот. "Освен розовия ми куфар, за да има в какво да ги пренеса!" - смее се тя. Вещите, които придобие, предстои да отпътуват за Ню Йорк, за да бъдат изложени на финална изложба в галерия

"Таймс Скуеър" в Хънтър Колидж от 16 май до 16 юни 2012 г.

Още първата вечер имаше ентузиастични да разменят излишни предмети срещу чужди ненужни вещи. "Много ми хареса портретът на Мартин Лутер Кинг. Самото му име, борбата му, "Имам една мечта..." - това са все знакови за човечеството неща", сподели Христо Николов. Той добави: "Самото озаглавяване на изложбата ме грабна. Двете американки с невероятно въображение превръщат неща, на които ние въобще не обръщаме внимание, в изкуство". Имаше и критика сред публиката: "Не съм напълно съгласна със съставителката Кристи-

Заплатите у нас трябва да следват производителността на труда

С Цветан Симеонов, председател на Българската търговско-промишлена палата, разговаря Камен Здравков

Г-н Симеонов, в кои области и с какви стоки нашият бизнес пробива най-успешно на чуждите пазари?

- 2011 г. беше една добра година за българската външна търговия. Износът нарастваше с по-високи темпове в сравнение с вноса. В конкретни изразения това означава, че износът за ЕС нарасна с 33,6%, а вносът от ЕС - с 22,8%. Интересното е, че износът за трети страни нараства, макар и с по-нисък темп - 24,4%, а вносът пак от там - с 19,2%.

Както и досега, доминира износът към страните от ЕС. Основните търговски партньори на България са Германия, Румъния, Италия, Гърция и Белгия, когото формират 67,4% от износа за страните - членки на ЕС. Най-значително нарастване се наблюдава в износа за Малта, Дания и Португалия. Спад обаче е регистриран при стоките, изнасяни за Словения и Люксембург.

- Ако трябва да сравните обемите на износа с преди кризата - какви са изводите?

- За нашата икономика от години най-голямо значение има връзката с европейските пазари. През 2011 г. износът на България за ЕС възлиза на 24,7 млрд. лева. Значително нараства износът за ЮАР, Канада, Египет и Китай. Най-голям спад е отчетен при износа за Сингапур, Сирия, Перу и Виетнам.

- Има ли все пак напредък и раздвижване на европейския пазар?

- Засега прогнозите показват, че по-добра е перспективата през тази година не на европейските, а на пазарите на трети страни. Най-голям принос за увеличение на вноса има този от Китай (увеличение от 60,6 млн. евро, или 59,1%), Казахстан (увеличение от 47,1 млн. евро, над 16 пъти) и Бразилия (увеличение от 26,5 млн. евро, почти пет пъти). В същото време вносът от Русия намалява със 76 млн. евро (което е 21,6%).

- Трябва ли посоката на бизнес интересите на България (Изток или Запад) да бъде определена от критерии извън икономическия интерес?

- Отговорът на Търговската палата е предвидим и той е, че икономическите интереси в

крайна сметка се оказват определящи. Нищо не пречи, ако и когато едни политически инициативи не противоречат на основните пазарни принципи, те да бъдат подкрепени сериозно от бизнеса. Такава подкрепа заслужава инициативата на президента Росен Плевнелиев за фокусиране на българската "икономическа експанзия", доколкото можем да си я позволим, в региони, които са с преобладаващо българско население в чужбина. Икономическата логика показва, че това не са най-богатите райони, главно в съседни страни. Но развитието на тези региони ще е полезно за европейското икономическо пространство, защото неравномерното развитие на регионите тегли цяла Европа назад, а ние ще търсим устойчиво развитие. Такива инвестиции са възможни, защото средствата няма да бъдат от мащабите, необходими за инвестиране в Германия или Великобритания, нашите инвеститори имат и предимството на езиковата и културната близост или дори идентичност, по-високо доверие и още много други предимства. Затова и БТПП подкрепи тази инициатива. Тя ще заслужи със сигурност и подкрепата на всички политически сили и ще може да се провежда за продължителен период от време, независимо дали ще има или не смяна на кабинетите в държавата. Все по-активни и плодотворни са бизнес отношенията между български фирми и китайски партньори. Българската търговско-промишлена палата организира само през 2011 г. пет бизнес събития, насочени към Китай, различни провинции и градове - Дзянсу, Гуандонг, Вътрешна Монголия, Кантон и Цингао. До момента през 2012 г. сме подготвили и осъще-

ствили още три подобни събития - семинар и два бизнес форума. Големият интерес е обусловен от факта, че Китай е най-големият търговски партньор на България в Азия.

Българските фирми работят активно и в региона на Балканите и Европа поради близостта и традиционните връзки. Миналата година БТПП беше организатор на бизнес форуми с фирми от Сърбия, Хърватия, Словения, Полша, Унгария. Посрещнахме бизнесмени от Иран, Южна Корея, Индонезия. Имаме бизнес посещения в Русия и Япония.

- Работи ли механизъмът, по който непазарно поведение на наши производители да бъде коригирано чрез бърз конкурентен внос от чужбина? Посочете конкретни примери.

- Колкото по-отворена е една икономика, толкова по-устойчива е тя в дългосрочен план. Отвореността не означава допускането на всякакви стоки, в това число и такива със субсидирано производство. Непазарното поведение в смисъл на некоректно може бързо и ефективно да бъде коригирано чрез предварителното уговаряне на клауза за медиация и арбитраж на клауза и реализиране на правата на изправната страна чрез иск пред Арбитражния съд при БТПП.

Ще си позволя да маркирам накратко предимствата на арбитражното решаване на спора: и двете страни участват в конституирането на решаващия орган чрез избора на арбитрите. Разрешаването на спора става по опростена процедура, предварително известна и на страните. На следващо място, страните възлагат спора на арбитри със специални познания, каквито невинаги притежават обикновените съ-

дии. Бързината е едно от големите предимства на арбитража. Производството е едноинстанционно. Делата приключват нормално в рамките на 6-9 месеца. Арбитражните решения са окончателни, подлежат на доброволно изпълнение и се отличават със стабилност, тъй като могат да бъдат атакувани само по иск пред рег. Арбитражното производство е доста по-икономично от решаването на спора от общия съд. Събираната такса не е постоянен процент, а намалява с увеличение размера на иска. Разходите за адвокатска защита, вещи лица, преводачи и гр. се правят само в една инстанция.

Важно предимство е, че арбитражното дело е непублично и конфиденциално, поради което арбитражът е в състояние да избегне влошаване на

Най-голям принос за увеличение на вноса има този от Китай (увеличение от 60,6 млн. евро, или 59,1%), Казахстан (увеличение от 47,1 млн. евро, над 16 пъти) и Бразилия (увеличение от 26,5 млн. евро, почти пет пъти)

отношенията между страните. За арбитража не важат ограниченията на международната праведомствено на гържаните съдилища. По тази причина изправната страна по договора може да избегне необходимостта, неудобството, разхо-

гите и неравенството да води дело срещу неизправната страна в чужбина.

Изпълнението на арбитражното решение в чужбина е обезпечено чрез Нюйоркската конвенция в много по-висока степен, отколкото изпълнението в чужбина на решенията на държавните съдилища.

- Реалистично ли е у нас да се вдигне значително минималната работна заплата, каквито предложения има от ЕС?

- Сигналите за намеренията в областта на доходите, а не само за минималните доходи, все още се свързват с едни по-широки граници. Ние сме за повишаване на доходите, свързано с повишената производителност на труда. Нека тези, които настояват за повишение и правят сравнение с нивата на МРЗ в Германия, Великобритания или друга страна, винаги да поставят в таблицата и данни за нивата на производителността на работниците в тези страни.

CHEVROLET CRUZE – ЗА ПЪРВИ ПЪТ С ЛИЗИНГ ЗА 6 ГОДИНИ!

Сега за
287 ЛВ.

с ДДС на месец за бизнес клиенти;
само с 5% остатъчна стойност и
лихва от 4,75%.

chevrolet.bg

Гаранция 5 години или 150 000 км (специални условия). Кalkулираната месечна вноса се отнася за Cruze 1.6 LS+ с 5 врати, при закупуване от бизнес клиенти, за период от 72 месеца, с 20% първоначална вноса, само 5% остатъчна стойност и плаваща лихва от 4,75%. Среден комбиниран разход на гориво – 5,5-7,8 л/100 км; емисии CO₂ – 149-184 г/км. Снимката е илюстративна.

Прогнозата на времето е прогноза на вероятностите

Едва отгърнали след дългата и мразовитата зима, до нас започнаха да достигат какви ли не стряскащи прогнози за предстоящото лято. Не стига студът, който брахме, ами, изглежда, и силната жега няма да ни се размине. От няколко метеорологични института изтече информация, че Балканите ще бъдат една от най-горещите точки в Европа. Картинката беше обогатена и от народните суетверия, които твърдят, че след студена зима идва знойно лято. Това стана повод да потърсим мнението на специалистите от Националния институт по метеорология и хидрология към БАН.

Кристина ПЕШИНА

Доколко може да вярваме на тези прогнози и слухове, попитахме доц. Илиан Господинов. "Няма пряка връзка между много студена зима и много горещо лято. Не може да се каже такова нещо. Естествено не е изключено и да се случи, но подобна закономерност не съществува", опроверга единия от слухове експертът. "Освен това независимо от ниските температури, които преживяхме особено през февруари, те не са нещо необичайно за нашите географски ширини. В средата на XX век е имало много мразовити зимни сезони. Последните 20 години такава зима се е случвала по-рядко, но това не я прави необичайна. Хората имат склонност да правят оценка на сезоните спрямо това, което помнят и познават, а 20 години е доста дълъг период", продължава доц. Господинов.

Относно сезонните прогнози се оказа, че са нещо сравнително ново и все още недостатъчно изучено. Развива се поинтензивно през последните 15 години. "Това не е класическа прогноза на времето по начина, по който сме свикнали да я следим. Правен е въз основа на данните от един дълъг период от време, да речем последните 30 години. Определят се средните сезонни температури и средните количества сезонни валежи. В един такъв период се

Синоптиците нищо не обещаваат, но едва ли лятото ще е прекалено горещо

Снимка Page ПЕТКОВА

случват и студени, и горещи, и нормални сезони, както и с малки, големи или средни количества валежи. Така можем да определим кои количества са нормални, големи или малки. Също така при какви средни сезонни температури определяме лятото като топло, хладно или нормално. Трите категории при какви температурни граници се случват. Топло, хладно или студено лято. Мокро, сухо или нормално лято. Можем да кажем с еднаква вероятност, че лятото може да бъде или едното, или другото", пояснява Илиан Господинов.

Климатичните структури, които помагат на специалистите да прогнозират времето в краткосрочен план - за следващите няколко дни, са различните циклони, антициклони и фронтове. Или това са структури, които имат мащаб от няколко десетки до няколко стотин километра и се развиват около България. Когато обаче става въпрос за сезонна прогноза, се взимат под внимание структури в земната климатична система в сравнително големи мащаби. Те включват океаните, атмосферата, земната повърхност на континентите. Тези фактори помагат на специалистите да предвидят до известна степен как те биха се отразили върху времето, но все още са много слабо изучени. Това е по силите само на големите метеорологични центрове, които в света не са особено много. Те експлоатират модели на земната климатична

Повечето модели показват, че можем да очакваме едно относително топло лято или с температури, близки до нормалните

система и дават сравнително обективни прогнози за следващите един-два сезона, за няколко месеца напред. За съжаление възниква следният проблем. Европа е в умерените ширини, а тези прогнози имат по-голяма успеваемост в тропиците. Там времето се развива по-стандартно и е по-лесно прогнозируемо. В Европа е по-трудно да се каже нещо конкретно за предстоящия сезон поради спецификата на нейната климатична система. Сезонът, който по-лесно се прогнозира на Стария континент, е зимата. Тогава процесите, които се развиват, са по-стандартни. "При нас няма един основен климатичен фактор (както е в Тихия океан за тропиците), а се комбинират няколко, които си взаимодействат по доста сложен начин, който в момента е в процес на изучаване. Главно поради интереса от страна на гражданите се правят подобни прогнози, но трябва да се има предвид, че на тях не може да се разчита на сто процента. Ние публикуваме на нашия сайт прогнозата за предстоящия се-

зон и към нея таблица с успеваемостта от миналата година. Например за миналото лято тя се оказа доста добра, но в това няма гаранция, че сегашната също ще е", продължава събеседникът ни.

Дали в резултат на глобалното затопляне или поради променливото естество на климата, в България през последните 30 години се наблюдава едно повишаване на средната годишна температура. Пикът е 2007 г., когато е било най-топло, и то най-вече заради топлата зима. Средните годишни температури в големите населени места у нас са между 11-15 градуса.

Съвсем естествено за лятото в България е да има поредица от дни или седмица, в които термометрите да показват температури над 35 градуса. Това е нещо съвсем нормално и не може да определи сезона като горещ. Подобни дни може да има и в хладно лято.

"Опитваме се да прогнозираме какви средни температури можем да очакваме през идния сезон. Дали относително топло лято или относително студено. Както и цялото количество валежи, което ще падне в периода 1 юни - 31 август. Дали ще бъде по-скоро малко или по-скоро голямо, или нещо средно", пояснява доц. Господинов.

Какво все пак можем да очакваме през идния летен сезон?

"Повечето модели показват, че можем да очакваме едно относително топло лято или с темпе-

ратури, близки до нормалните. Малко вероятно е лятото да е студено. Очакваме валежите да са по-скоро близки до нормалните. Това ще го направи подобно на миналото лято като цяло. Нормално количество валежи може да значи един сух и един мокър месец например", прогнозира експертът.

Когато се очаква относително топло лято, вероятността да има по-дълги периоди с много високи температури е по-голяма. Средноклиматично юни е един дълъг месец, тъй като през него се извършват множество пролетни процеси. Следобедните дъждове в разгара на лятото са нещо съвсем обичайно и е твърде възможно и тази година да ни разхлаждат. Количеството валежи се определя средно за цялата страна. Нормалното количество обаче може да означава, че на дадени места ще е по-влажно, отколкото на други. Като цяло синоптиците не очакват масови потоци из страната или пък суша.

Прогнозата на времето е прогноза на вероятностите. Колко е по-вероятно да е относително топло или относително студено. Това се опитват синоптиците да предвидят. На интернет страницата си Институтът по метеорология и хидрология дава детайлна информация за времето за предстоящите три месеца. В края на месец май там ще можете да намерите по-точна и достоверна прогноза за юни, юли и август.

ДУМИТЕ

Отговорете си тихо

Румел ЛЕОНИДОВ

Великият ген пак гоиде, видя ни и си отиде. Отвървя се и познатата ни истерия, търчането от касапницата до хлеббарницата, регенето по опашки за яйца и козунаци, скъсяването на отсечката между черквата и почерпката, презръдката на семейната сбирка и краят на голямото плюскане... Оттук насетне - газ до ламарините - край на забранителните знаци по пътя ни нататък - няма повече постри, няма въздържание, няма смирение, ще я караме без състрадание към Спасителя. Чувам ви: "Нали е уж възкръснал? Нали е знаел, че само временно ще бъде мъртъв? Какъв спасител е, щом не е могъл сам да се спаси? Щом е син Божий, защо баща му го е изоставил?".

Ще го разберете, когато някой ден ви споleti болка, подобна като тази от пирона. Или когато околните поискат да ви съдят с недоверие, неверие и неразбиране.

Рано или късно трябва да си обясним, на себе си, а и на децата, що значат Десетте Божии заповеди, кои са Седмте смъртни гряха, кой е Отец, кой Син и кой се явява Свети Дух... От телевизорите ни учат как се убива, как по-силният пребива другия, какво е пълна секс прозрачност и привикваме да зяпаме, без да мислим. И мислим като онова, което зяпаме.

Празноглавието е в нас, там трапезното щрака с пръсти в ритъма на чалгата, вдъхновена от Музата на софрата, сякаш сме създадени единствено заради удоволствията, които търговците в храма на демокрацията лъскават ни предлагат.

Великден отмина, но дали в делника си живеем в заветания ни смисъл, или битувате в пълна безсъзнателност в тълпата, която е готова отново да захрачва, да удря, да ритва и да се присмива? Без всекидневното ни участие в битката между злото и доброто, между бялото и мръсното ще си останем обикновени твари.

Затова определете се - личност ли сте, или лице от тълпата, с убийците ли сте, или сте на страната на жертвата? Отговорете си тихо, лично си го съобщете.

Мира ВАЛЕНТИНОВА

Повече от три четвърти от децата във Великобритания са пътували в чужбина, но едно от всеки десет не може да открие страната си на картата, пише британският вестник "Дейли мейл". Проучване на 1000 малчугани на възраст между шест и десет години показва, че 41% от тях не знаят, че Великобритания е в Европа. Най-популярни дестинации сред тях са Испания и Франция, като 48 на сто са посетили страната на Пиренейския полуостров, а 42% са пътували до Франция. Въпреки това всяко второ дете не може да посочи Испания на картата, а около 36% не са способни да намерят Франция.

САЩ е третата най-посещавана страна от британчетата. 42% от анкетираните обаче не знаят къде е Америка, а 5% дори вярват, че САЩ и Великобритания имат обща граница.

Представянето на децата е по-добро, що се отнася до страните извън Европа. 78% посочват вярно къде е Австралия, 73% знаят местоположението на най-голямата страна в света - Русия. Британските експерти коментират, че може би липсата на знания се дължи и до голяма степен на това, че всяко четвърто дете не знае какво е атлас. Летище "Хийтроу" е инсталирало гигантски глобуси на своите терминали, за да помага на децата да разпознават къде се намират и към коя дестинация ще пътуват.

По-рано през март друго проучване развълнува жителите на Острова. Оказва се, че и възрастните имат широки пропуски в областта на географията. Всеки пети британец не знае кои страни са съседни на Обединеното кралство. Гафовеите в проведената сред 2000 души анкета са многобройни. Всеки втори мисли, че връх Еве-

рест е най-високата планина във Великобритания. 5% са убедени, че Стоунхендж

мо те водим на акванарк".

Българчетата от 6 до 10 години се учат да посоч-

Децата вече пътуват много, но когато ги питам къде са били, не могат да ми кажат

е чуждестранна дестинация.

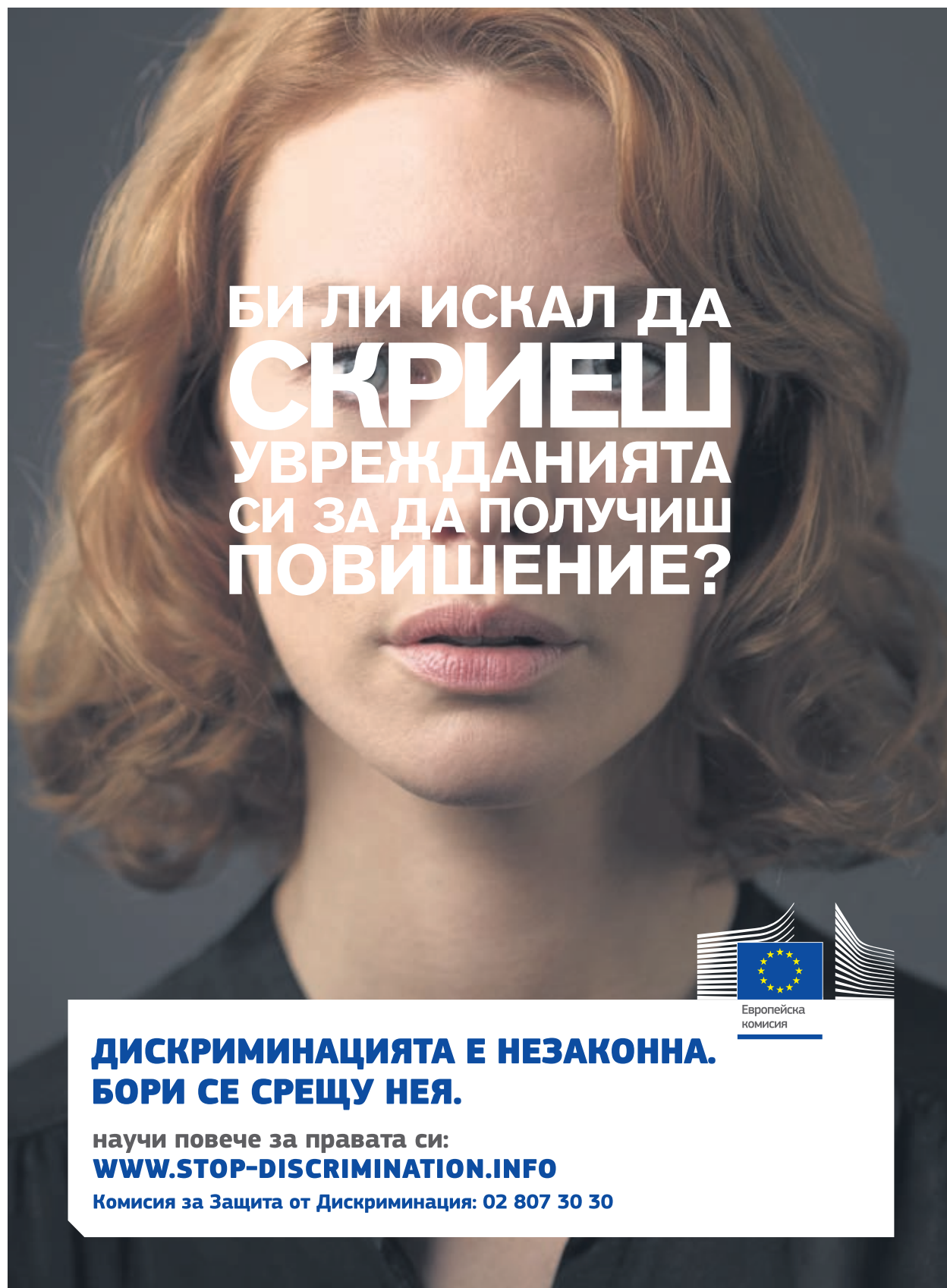
"Родителите и семейното възпитание оказват огромно влияние върху децата. Занимаването вкъщи в областта на географията и не само, под формата на игра или разговор, помага на малчуганите" - споделя началният педагог Жана Йорданова. "Децата вече пътуват много, но когато ги питам къде са били, не могат да ми кажат. Наскоро ученици от втори клас посетиха Природонаучния музей в София. Колежката им е разказвала къде са, спирали са се да разглеждат подробно. Когато ги попитах на следващия ден какво са видели и къде са били - те нищо не бяха запомнили" - допълни нашата събеседничка. Тя е убедена, че децата не са такива, каквито са били някога. Сега бъдещите ни наследници страдат от тоталното безхаберие на родителите си. Те просто не са научени да мислят. Сядат пред компютъра, играят в разни виртуални ферми, хранят крави и поливат ниви, но това не развива мисленето им" - сподели тревожата си Жана Йорданова. Тя разказа още един пример от практиката си. Наскоро една от най-добрите ѝ ученички изкарала петиция на тест, защото написала, че Пловдив се намира в Северна България. Връщайки контролното на родителя, педагогът обръща внимание на грешката на детето, а бащата се обръща към дъщеря си с думите: "Е, как не знаеш къде е Пловдив - къде-

Географията е „тъмна Индия“ за децата ни

ват кой е родният им град, в коя държава живеят и коя е столицата. "Много рядко от обща култура, ако са чували от някого, отбелязват, че Мусала е най-високият връх в България или Рила - най-високата планина" - спо-

дели началната учителка. Тя лично много обича географията и със съжаление отбелязва, че колкото и да се старае, не може да предаде любовта си на днешните малчугани. "С часове седим пред огромна географска

карта. Гледаме къде сме, посочваме пътя на евентуално наше пътешествие и т.н. След два дни децата са забравили какво сме говорили. Има и изключения, разбира се, но те са единици" - казва в заключение тя.

БИ ЛИ ИСКАЛ ДА
СКРИЕШ
УВРЕЖДЕНИЯТА
СИ ЗА ДА ПОЛУЧИШ
ПОВИШЕНИЕ?

**ДИСКРИМИНАЦИЯТА Е НЕЗАКОННА.
БОРИ СЕ СРЕЩУ НЕЯ.**

научи повече за правата си:
WWW.STOP-DISCRIMINATION.INFO

Комисия за Защита от Дискриминация: 02 807 30 30

Снимка Рага ПЕТКОВА

Мирослава КИРИЛОВА

Като канки чиста роса, символ на мъдрост, невинност и красота, перлите изминаха пътя от гревността до наши дни, без да загубят неповторимия си блясък. Известни са на човечеството повече от 6000 години. Откривани са в египетски гробници, китайски императорски колекции, сред руски наследствени бижута, дарове и т.н.

"Перла" идва от латинската дума *perula* - "морска раковина", и се образува в сърцевината на бисерните миди, когато песъчинка, остатък от черупка, микроскопични паразити или друга дребна органична или неорганична частица случайно попадне в тях. Тя започва да я гразни и ако мидата не успее да изхвърли чуждото тяло, започва защитна реакция. Мекоте-

лото отделя седеф, с който обвива частицата и прави епително мехурче. С времето то расте, а заедно с него, поради отлагането на седефеното вещество във вид на сферични слойчета, нараства и зародишият се бисер. Най-голямата позната перла в света е наречена Лао Дзъ (също позната и като Перлата на Аллах). Според Книгата на рекордите на Гинес тя е извадена от змуркач на име Етем на 7 май 1934 г. край Филипините. Тя има неправилна форма и не прилича на познатите ни перли. Няма бижутерийна стойност, защото е от *Tridacna gigas* (гигантска мида). Самият бисер тежи 6,4 kg и е с диаметър 24 cm. Въпреки липсата на бижутерийна стойност перлата е оценена от лаборатория в Сан Франциско на 40 милиона щатски долара.

Перлите се изваждат

Перлите помътняват и се разслагват, ако нямат допир с човешката кожа или се съхраняват неправилно

ществуват плантации за култивирани сладководни бисерни миди, като продукцията им съставлява над 90% от съвременната търговия с перли. Наричат се "изкуствени перли", но те са най-близки по качество до естествените. Образува се, като зрън-

от змуркачи в страни като Индия, Шри Ланка, Таити, Иран, в Червено море и на други места по света. Представете си колко миди трябва да се намерят еднакви по размер и форма бисери например за една огърлица. Освен това не всяка бисерна мида има перла в сърцевината си. Ето защо естествени перли, особено океанските, са толкова скъпи. Затова хората са намерили начин за тяхното изкуствено производство в големи количества и на по-ниска цена. Вече съ-

ца пясък (или друго твърдо тяло) се вкарват в черупката на мидата. След това тя се връща във водата и след определен период се вади перлата, която междувременно се е оформила около твърдото тяло.

Имитираните (фалшиви) бисери напомнят на истинските (получени по естествен или изкуствен път), но по начина на производство и структурата си са съвсем различни. Тези "перли" са изцяло продукт на човешка ръка, без участие на мекотелите.

Перлите са гаранция за изтънченост и стил

Ядрото на фалшивите перли е направено от твърд материал (пластмаса, седеф или стъкло), което се покрива с многослойна обвивка от емулсия, която дава крайния блясък на истински перли.

"Те не потъмняват, ако се съхраняват правилно", информира ни Румяна Калинова, продавач в столичен бижутериен магазин. "По принцип най-евтини са речните перли. На огърлиците, направени от тях, понякога дори закопчалката не е от благороден метал, като злато и сребро", допълни колежката ѝ. Оказва се, че имитираните перли са направени толкова изкусно, че човек, който не е специалист, няма как да ги разпознае.

Според Румяна Калинова човешката обработка и култивация вече дава възможност бисерът да не изисква постоянно носене. Преди време обаче е било известно, че перлите потъмняват и се разслагват, ако нямат допир с човешката кожа или се съхраняват неправилно. Като живи организми, те започват да боледуват и загубват цвета и блясъка си. Румяна Калинова сподели, че перлите днес са предпочитано бижу от зрелите дами, символ на изтънченост, висок стандарт и стил. "Класическата огърлица е сравнително къса, със сферични бели перли с блед розов от-

тенък" - добави тя. Според думите ѝ често и млади момичета харесват класическата, изтънчена перла - синджирче с една перла, пръстенче или обици. Господата често се спират на подобен подарък.

Иначе перлите са с всякакви цветове. Играта на багри се получава от проникването на светлина през вълнистата повърхност на перлообразуващите слоеве в мидата. Най-скъпите перли са с розов и синкав оттенък. Могат да се намерят обаче жълти, червени, розови, зелени, кафяви, сини, черни и др. Съществуват и такива с цветовете на дъгата. В Европа най-много се ценят перлата с чисто бял цвят, на Изток - с жълт. Цветната перла като цяло е поевтина, макар че понякога има и силно търсене на някои специфични видове. Формата на перлата също силно влияе върху цената ѝ: най-ценени са сферичните, след това крушовидните и овалните. С неправилна форма са поевтини. Дали ще изберете естествените, изкуствените или имитирани перли, под формата на огърлицы, колиета, медальони, обици, пръстени или брошки, не забравяйте, че техният блясък, изтънченост и стил ще подобрят настроението ви за целия ден!

По-близо до мечтаната модерна кухня

В Интер Експо Център - София, се провеждат две изложби - **ТЕХНОМЕБЕЛ** и **СВЕТЪТ НА МЕБЕЛИТЕ**, които спират вниманието на специалисти и на широка потребителска аудитория.

Нов момент тази година е едновременно провеждане на двете изложения. Представят се както машини, материали и други елементи за мебелното производство, така и новаторски концепции за обзавеждане на дома, офиса и други пространства.

Сред интересните алтернативи за модерна кухня например е новият комплект за електрическо задвижване на еднично чекмедже с кофи за отпадъци. Нямаме свободна ръка, а трябва да отворите чекмеджето - новаторското решение ви помага. Дори да не сте новодолец, с допълнително възраждане механизъм ще пасне идеално и в съществуващата кухня.

Предизвикателство за дизайнерите е и конструираната система водачи за чекмеджета с четириизмерна настрой-

ка (встрани, по височина, наклон и дълбочина). Постига се мечтаният от всяка жена тих, равномерен, синхронизиран ход, без преходи при отваряне и затваряне.

Кухнята може да стане различна и с новите предложения за кухненски плотове и плочести материали - разнообразни цветове, структури и оригинални декори (клен, изголистено дърво, специални каменни декори и т.н.).

Изложбите представят и други нови продукти от най-висок клас в кухненското оборудване - мивки, смесители и цели кухненски центрове. Има отличени за архитектура и дизайн с престижни награди за иновация на 2012 г.

Това са само някои от експонатите, които ще подкажат на дизайнери, производители и на широката публика как жилищата могат да бъдат модерни, удобни и предпочитани пространства за семейството.

Изложениата ще продължат до 27 април 2012 г.

Red Hot Chili Peppers

„Лютите чушки“ пускат нов албум един ден преди да кацнат в София

Мултиплатинената и наградена с Grammy рок група Red Hot Chili Peppers ще пусне десетия си студийен албум, озаглавен I'm With You, през лейбъла Warner Bros. Records на 30 август. Записан в Лос Анджелис и Малибу, I'm With You е продуциран от Рук Рубин, отговорен и за предишните пет албума на банда. I'm With You е първият нов албум на групата след двоятния Stadium Arcadium, който

през 2006 г. дебютира под № 1 в 28 държави по света, включително и в САЩ.

Една от най-успешните групи в историята на рока, Red Hot Chili Peppers са продали над 60 милиона албума, в това число и 5 мултиплатинени, и са спечелили 6 награди Grammy. Групата държи и рекорда за най-много първи позиции - цели 11 - в историята на класацията Alternative Rock, отчитайки общо 81 седмици на върха.

Преди да кацне в София, банда ще бъде хедлайнер на японския Summer Sonic Festival - в Осака (13 август) и Токио (14 август). След София те ще бъдат хедлайнери и на Rock in Rio Festival в Рио де Жанейро (24 септември).

Албумът I'm With You на Red Hot Chili Peppers ще бъде пуснат на българския пазар от "Орфей Мюзик", изключителен лицензиант на Warner Music International.

Новата порция „люти чушки“ е вече готова

Това не са група трактористи от с. Мърчаево, а рок суперзвезди от Холивуд, Калифорния... Снимка Live Nation

Едно от очакваните с най-голям интерес музикални събития за 2012 г. ще бъде първото гостуване в България на калифорнийските суперзвезди от Red Hot Chili Peppers. Ето няколко факта от шеметно пъстрата им биография, които може би не знаете...

1. Кой е Блейки Дамнит?

Антъни Кийгис е роден в Гранд Рапидс, Мичиган, на 1 ноември 1962 г. Родителите му се разделят, когато той е на 3 г., а на 12-годишна възраст се мести в Лос Анджелис при баща си Джон, когото обожава. Двойката Кийгис (баща и син) обикаля нощните клубове в Града на ангелите - това е времето, когато, окупиран от баща си, Антъни решава, че ще се занимава с музика. Блейки Дамнит (артистичният псевдоним на Джон Кийгис) е актьор с малки роли в Холивуд, но с големи контакти. Благодарение на него малкият Антъни се запознава с някои от горещите знаменитости в Лос Анджелис.

2. Антъни е спал с Шер... може би...

Връзките на Блейки са направили Антъни доста популярен на холивудската клубна сцена и младежът несприятелно се сприятелява с десетки рок звезди на 70-те. Кийт Мун от The Who, Алис Купър и... Шер.

3. Бой в училищия двор събира банда

Гимназия "Феърфакс", есента на 1977 г. Кийгис, на 14 г., току-що се е записал, след като е бил изключен от предишната за лошо поведение. Той успява да се сприятели само с едно момче - "Разбира се, най-голямата откаталка в цялото училище" - си спомня Антъни. Бъдещият басист на Red Hot Chili Peppers - Флий, все още не познава Антъни, но започва да се шегува доста жестоко с новия му приятел. Кийгис не издържа и го защитава. Останалото, както казват, е история...

4. RHCP са започнали като арт проект

"Флий, Хилел (Словак - първият китарист на банда) и аз бяхме приятели много преди да станем група - казва Кийгис. - Щяхме да обикаляме клубовете, да ходим до Сан Франциско и да се забавляваме." Тези планове се променят, когато техният приятел им предлага да изпълнят една песен като част от арт инсталация. Така те започват да

ФАКТИ, КОИТО НЕ ЗНАЕТЕ

свирят заедно. "Беше толкова наелектризиращо, че всичко, за което мислехме, беше, че трябва да го направим отново следващата седмица" - връща се назад в годините Кийгис.

5. Концерт само по чорапи... без други досадни подробности

Банда започва серията скандални концерти "само по чорапи" (закрепени на... сещате се къде) в клуба "Кит Кат" в Лос Анджелис. "Първия път когато си сложиш чорап на сцената по този начин, е толкова наелектризиращо, все едно се носиш няколко сантиметра над земята в някакъв вихър" - си спомня Кийгис. Чад Смит е измислил точно как да ги закрепят.

6. Не гразни майката на Антъни!

По време на първото им турне "чушките" свирят и в Гранд Рапидс - родния град на Антъни. След концерта местният вестник излиза със статия, озаглавена: "Ако имах такъв син, щях да го застрелям". Това предизвиква серия от ожесточени писма до редакцията, писани от майката на Антъни. Писмата спират едва след като вестникът публикува извинение на главния редактор.

7. "Мостът" е истинско място

Under the Bridge, меланхоличната балада, която ги прави световни звезди, е вдъхновена от истинско място в Лос Анджелис. Това е труднодостъпна част на града близо до пристанището Фрийуей, където се съ-

бират 12 различни надлеза и е убежище на мексиканска наркобанда.

8. Кийгис все още дължи 20 долара на Къртни ЛаВ

През 1991 г. на един от концертите на Нирвана Кийгис вижда Къртни ЛаВ и тя му се сторила позната. Оказало се, че са се срещали в началото на 80-те, когато са работили по клубовете в Лос Анджелис. Кийгис често я взимал с колата си след работа и я карал до дома ѝ. Веднъж тя му дала заем 20 долара. "Все още не съм ѝ ги върнал" - признава Кийгис.

9. Кийгис вярва, че успява да спре наркотиците с помощта на магически елен

Колега, 1994 г., Кийгис

пътува с колата си към Мичиган, когато гизантски елен изскача на пътя. "Това беше като поличба - пише той в биографията си "Белези". - Духът на този елен говореше и ми каза: "Спри с наркотиците, загубеняко, защото това ще те убие".

10. Жените обожават Антъни Кийгис

Той има впечатляващ списък от бивши приятели, на който дори Джордж Клуни би завидял: Хайди Клум, Шинида О'Конър, София Копола, Деми Мур, Спортс Сайс... Неговата тайна? "Той е харизматичен, хубав, умен и богат... а, да де, и забавен. Ако бях жена, и аз щях да си падна по него" - споделя Чад Смит.

Мария ЧАЛИЕВА

Вълк, лъв и дракон вилнеят в Сезон 2 на култовия сериал Game of Thrones

Милко СТОЯНОВ

ТВ екранизацията на прочутата поредица романи на Дж. Р. Р. Мартин "Песен за огън и лед" изобилства от страховити истории за битки, жестокост, брутална саморазправа, секс и дори... кръвосмешение. Но зрителите по цял свят очевидно не се стряскат от откровено провокативния сюжет. Напротив - сериалът Game of Thrones придоби култов статус и успя почти напълно да заличи границата между големия и малкия екран.

От април тръгна и Сезон 2 на фентъзи сериала (по канала HBO), в който съдбата на много от героите драматично се променя. Златокосата "халееси" Денерис Таргериен (новата млада английска звезда Емилия Кларк, която върви по пътя на Емили Уотсън) остана без армия, съпруг и син, но пък... с три новозлюпени дракона. Родът Баратеон загуби своя крал узурпатор Робърт, северният клан Старк остана без глава на семейството (Нег Старк - в ролята Шон Бийн - бе зрелищно екзекутиран), а битката за власт между се-

гемте клана продължава с пълна сила и възелът от жестоки страсти около борбата за трона се затяга до крайност...

Успехът на Game of Thrones сякаш още веднъж подсказва, че - отегчени от еднообразното ежедневие и безспирните мрачни анализи на кризата - имаме нужда от нещо различно. Нещо, което временно те откъсва от реалността и стимулира фантазията с цялата мощ на художествената измислица. Нещо, което така блестящо постигна епичната трилогия "Властелинът на пръстените".

Game of Thrones предлага подобно, майсторски стилизирано "приказно" меню - властолюбиви олигарси, дворцови интриги, свирепи схватки, коварно джудже (най-награждавания актьор от екипа, Питър Динклидж), лъстиви дами... и неусетно ни увлича в перипетиите на сюжета си. Какво от това, че той се развива в митичната земя Вестерос?

Сезон 2 на сериала продължава да се излъчва всеки понеделник от 2:05 ч. по HBO.

Според златното правило на добрите обноски при първа среща с непознати коментарите за доходи и имоти са напълно забранени, но дори и между близки приятели темата за парите предизвиква неудобство и напрежение. Как да задоволим любопитството и едновременно с това да сме честни, как да си запазим отношенията, без да събудим завист или съжаление? Няколко типични примера от живота ще ни посочат вярното поведение.

Снимка Рага ПЕТКОВА

(Не)удобно за парите

Всеки от нас има в приятелския кръг по един-двама любопитковци, които по-тактично или направо с кални обувки нахлътват в личното ни пространство: Колко плащаш за лизинга на колата? Колко похарчи за тая чанта? Колко ви излезе великденската почивка? Колко данъци плати за миналата година? На директния въпрос някои хора не се притесняват да отговорят с точните цифри, а други имат различни съображения да замълчат или просто възпитанието и ситуацията не им позволяват да борава с точни суми.

Интуицията и вътрешният глас ще ви помогнат да реагирате в такава ситуация, без да нарушавате принципите си. Първо трябва да сте наясно, че не сте длъжни да отговаряте конкретно. Можете да кажете своята позиция: "Нищо лично, но вече съм решила да не споделям дори с най-близките приятели за заплатата или покупките. С теб имаме толкова други интересни теми за разговор, нали?". Също така е допустимо да бъдете уклончиви и да гадете завоалиран отговор: "Е, получавам по-малко, отколкото очаквах, но работата ми е много интересна и имам изгледи да напредвам в професията". Или: "Платихме за апартамента повече от предвиденото, но пък има-

ме жилището, за което мечтаехме". С подобен отговор слагате една голяма точка и показвате, че темата е затворена за по-нататъшни дискусии.

■ Втора ръка и намаления

Няма какво да се лъжем, всяка жена е влизала поне веднъж в подобен магазин, а за много хора това са най-масовите начини за придобиване на маркова грешка. Повечето се притесняват да признаят това, но е факт, че така се пестят от ограничения бюджет, а и някак си изразяваме вътрешния ни протест срещу неоснователно високите цени в "редовните" магазини. В Магруд има две-три вериги, където се продават ползвани грехи на известни дизайнери с хуманитарна цел, а в Лондон всеки може да предостави ненужните си облекла и вещи за продажба за благотворителност, така че съвсем не откриваме топлина вода. В страните, където баловите са част от историческата традиция, можеш да изкараш часове в помеще-

ние, пълно с официални вечерни костюми и аксесоари. Екологите, от друга страна, ще ви подкрепят, че постъпвате правилно, защото ще продължавате да ползвате нещо, за чието производство вече са изразходвани ресурси. Ако се притеснявате да си "признаете" пред приятелите, можете без скрупули да "се направите на луга" и да приемете комплимент: "Наистина ли ти харесва якето? Имам го отдавна, дори не помня от къде". Или: "Май го взех от разпродажба, но видях подобно и на една витрина". Парите са си лично ваши, както и решението за какво ще ги харчите.

■ Когато гоуе сметката

Тази ситуация се случва доста често: излизате заедно в петък вечер, но хапвате само салатата с минерална вода. Другите обаче поръчват като за последно: мезета, пържоли, бутилки отлежало вино... Ако не искате да участвате в делене поравно или не можете да си го позволите, поставете въпроса

ребром: "Всеки ще си плаща каквото е консумирал, съгласни ли сте?" или бъдете напълно прозрачни: "Аз оставам 10 лева за моята част, нали ще се справите с остатъка?". Възможно е също още при поръчката да помолите за отделна сметка, никой няма да се разсърди за това. Когато подчертаете, че сте имали най-скромната вечеря и че смятате да платите само за нея, би трябвало да намерите подкрепа в компанията. Не си струва да си нарушавате режима или бюджета от криворазбрания солидарност с гладници. Хората по света открай време си поемат собствената част от сметката - дори в рамките на една фамилия - и никой не прави от мухата слон. Често дори мъжът и жената си плащат отделно и така да бъде, ако има съгласие между двамата, а не показност и лицемерие.

■ Пари назаем

Имах колега, разказва един приятел, който всеки месец искаше от всички нас малки суми. В деня на заплатата ни връщаше дължимото и оставаше без стотинка за следващия месец, а не взимаше малко. Защо не се ограничиш и не си въведеш в ред личните финанси за един месец, за да не живееш с дългове, попитал го той. Отговорът е неизвестен, но такъв е моделът на хиляди: различат на кредитиране, вместо да положат усилия и да се справят сами.

Често се случва и тази ситуация: заели сте прилична сума на най-добрата си приятелка и сте се разбрали да ви я връща на части всеки месец. Тя пропускате вече две "вноски" и я молите за среща, за да изясните причините. Вашата длъжница обаче се появява в целия си блясък и със скъпа чанта. В такъв случай

не бъдете емоционални и не бързайте с реакция или нападка - може да я е получила като подарък или пък е била повишена и има намерение да продължи да ви се издължава? Дръжте се спокойно и проявете загриженост: "Притеснена съм, че не ми връщаш парите, а виждам, че си с нова маркова чанта. Не искам парите да развалят приятелството ни, но се чудя какво се случва. Нали нямаш против да поговорим и да се изясним?". Откритото поведение и демонстрираното доброжелателство могат да подтикнат приятелката да ви върне парите. Ако започне да се заяжда и да се кара с вас, приемете скъпо платения си урок: не давайте пари назаем. Когато ви помолят, подарете малка сума, която може да прежалите, без да очаквате да ви я върнат. А ако се решите да вземете или дагете по-значима сума - постъпете грамотно, с договор, където да са описани всички подробности, или със запис на заповед: според съвета на адвоката. Почтеният човек сам ще ви каже за какво му е исканата сума, как и кога смята да ви я изплати и ще ви предложи гаранция срещу иска си.

■ Да платим за съвет

Ваш познат е счетоводител, адвокат, архитект, графичен дизайнер или друг професионалист, от чиито съвети имате нужда. На няколко пъти отделя от времето си, прави проучване по вашия проблем, изработва проекти или ви представя материали в писмен вид. Как да се отблагодарите за съветите и помощта? Независимо от това колко близък ви е съветникът, поговорете за бизнесната на отношения-

та ви. Предложете една сума и наистина си платете, макар че сме свикнали да се обръщаме към "своите" хора при нужда безплатно. Животът е скъп и труден за всички и отделите хонорар дори ако познатият ви се дърпа. Ако откаже напълно, поканете го на вечеря в хубав ресторант или подарете чек за покупки за сума, близка до тази, на която оценявате услугата. Така със сигурност ще се почувствате по-добре и няма да сте задължени за обвързващи услуги занапред.

■ Заедно на ваканция

Сякаш ни е в кръвта да се изхвърляме, но понякога доходите между приятели са с такава разлика, че могат да преобърнат и най-добрите намерения. Така се случва с резервация за обща почивка, когато ви цапаргосват с непосилна за вас сума.

За да излезете от ситуацията, без да се унизите пред приятелите си, предизвикайте предварителни разговори и поставете своите финансови рамки: какъв е общият ви бюджет или колко можете да си позволите поотделно за нощувки и самолетен билет. Така този, който организира групата, ще се досети да се консултира и с другите и ще се стигне до ваканционен пакет, който е по-джоба на всички. Ако възможностите на другите ви приятели са много по-големи от вашите, директно им кажете, че в момента не можете да си позволите такъв разход, и се задоволете с нещо по-скромно. Тезата, че "веднъж се живее", е правилна, когато с финансовите си решения не се обричате на ограничения за месеци напред.

Страницата подготви
Бойка ВЕЛИНОВА

ЧЕЗ инвестира над 1,2 млн. лв. в електромери с дистанционно управление

В изпълнение на приоритетната цел да подобрява обслужването на клиентите си ЧЕЗ ще монтира през 2012 г. над 3000 електромера с дистанционно отчитане и управление на мрежи с ниско напрежение в Западна България. Инвестицията ще надхвърли 1,2 млн. лева.

"Модерните устройства носят многобройни ползи за клиентите. Те позволяват автоматизирано дистанционно отчитане на консумираната електроенергия, изключват възможността за грешки от субективен характер, дават възможност за бърза промяна на тарифните модели и гарантират наличието на подробна справка за използваната от клиентите енергия. Инвестираме в тези електромери, за да постигнем в

оптимални срокове европейски стандарти на грижа за потребителите", обяснява Петър Докладал, регионален мениджър на ЧЕЗ за България.

От началото на проекта до края на 2011 г. са монтирани над 20 300 електромера с дистанционно отчитане. София, Кюстендил, Лом, Ихтиман, Дупница, Благоевград и Монтана са градовете с най-много модерни измервателни уреди. Само през миналата година ЧЕЗ инвестира в устройствата около 1,065 млн. лева.

Първите уреди бяха поставени през 2009-а, когато стартира проектът за изграждане на единната система за дистанционно отчитане и управление на данните в Западна България.

- Ще отговоря така: защото Орфей слязъл в подземното царство да изведе Евридика, боговете му поставили условие да не се обръща назад, защото, ако го направи, тя ще изчезне. Но той не издържал и се обърнал. Какво означава това? Влюбен ли е бил в нея, хм... Той трябва да върви напред с тоталното доверие, че тя го следва. В мига, в който се усъмни и се обърне, губи. Тоест той има само една алтернатива - да вярва. Никога не се знае дали това отзад съществува, или го няма. Трябва да се върви напред и да се вярва...

Санитарането не е лепене

Реалността днес

През 2012 г., по Великден, и България започна да говори за санитаране. Поне да говори. След десетилетия пълно игнориране на темата, нежелание, неразбиране или Бог знае какво. При положение че стените на сградите у нас изхвърлят от 3 до 5 пъти повече топлина от допустимото по евроноорми. Че енергозагубата през паянтовите стари дограми нерядко стига до 50 на сто от общите топлинни загуби. Че докато покривите ни текат, стените ни духат или са подгизнали от съседски течове, всички сметки - за ток, вода, парно, асансьори, само растат. Въпросните явления са най-масови в т.нар., панелни квартали, където е близо 60% от жилищния фонд на градовете. И където в над 730 хил. сглобяеми бетонни апартаменти живеят 2 500 000 българи.

В същото време в Източна Германия вече никой не помни, че е имало панелни гета. Сградите са топли и красиви, самопроизвеждат си енергия от слънце и от битови отпадъци в малки централки зад блоковете.

Панелите умре - награден проект в конкурса на Arch Module.com

Дори продават излишното на енергийните оператори. Чехия, Полша, Унгария плътно следват германците и усвояват ежегодно евромилиони. Прави го отскоро дори съседката Румъния. Само през 2012-а в Букурещ ще бъдат обновени по план 1068 блока - напълно безплатно за собствениците, с публичен заем от Европейската инвестиционна банка.

Ние първа стартираме. Със скромните 50 млн. лв. от Брюксел. Оглеждаме се за около 200 сгради - 1% от тези, които преразходват енергия. Като изобщо не е ясно колко ще ни струва стартово най-важното - проверката на състоянието на металните връзки, които крепят панелите. В програмата няма достатъчно пари за подобно обследване. И не е

заложен нито лев за укрепване на въпросните конструкции, ако рентгенът вземе да засече дефектирани връзки. Изглежда, поне на този етап панелите са аут от този проект. При положение че бяхме предупредени от двете най-високи държавни инстанции: ако тези сгради не се санират, след 10 години милиони българи отиват на лампки.

Панелите са страшна енергийна ламя

До 2020 г. целта на България е да бъдат санирани всички публични сгради и 1 милион жилища, като енергийното потребление на битовия сектор се намали с до 3500 мегаватчаса електроенергия - мощност на една и половина АЕЦ "Белене". При санитаране на едно панелно жилище енергийната мощност се намалява с 2,5 до 3 киловата. 200 хиляди панелни жилища в София по 2.5 киловата прави 500 мегавата. Ако се санират всички

панели само в столицата, това ще икономиса мощност на четвърт атомна централа. За да се постигне националната задача за енергийна ефективност, на нас ни трябва поне 2 млрд. евро, твърди главният архитект на София Петър Диков и обобщава: големият проблем на санитарането у нас са панелните сгради. Не само защото са ужасно много, те са енергийна ламя. Иначе панелките са типови сгради и за тях могат

да се прилагат масово типови решения. Необходими са гузина типови проекта за санитаране на групите (различните видове) панелни блокове. С малки корекции тези модели ще може да се използват при санитарането на всеки блок, което значи икономисване на пари от изработване на индивидуални проекти, коментира експертът. Нищо няма да се случи обаче, без етажните собственици да пожелаят да обновят своите сгради. За да бъдат

спечелени за това, първо трябва да се направи всичко възможно да се намали финансовият ангажимент на самите граждани, да бъде предложена такава организация, че тяхното участие в този вид ремонт да е не повече от 20%. Най-важното за целия процес е именно хората да бъдат убедени в ползите от санитарането, в това, че тяхното кратко "страдание", образно казано, наистина си струва, категоричен е арх. Диков.

Петър Диков, главен архитект на София

НАЙ-ЧЕСТИТЕ ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

■ Какви сгради могат да получат пари за обновяване?

Жилищни сгради - тухлени, панелни или изградените по система ЕПК и гр., които имат минимум 6 самостоятелни жилища и минимум 3 етажа. Няма да се допуска обновяване на отделни жилища.

■ Какви са допустимите дейности за получаване на безвъзмездна финансова помощ?

Всички предписани енергоспестяващи мерки, в т.ч. включване на възобновяеми енергийни източници (където е приложимо): подмяна на дограма, топлинна изолация на стени, покриви, подове и гр., основен ремонт, модернизация или подмяна на локални източници на топлина/котелни стопанства, съоръжения, изграждане на инсталации към възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), слънчеви системи за собствени (битови) нужди.

■ Какво трябва да направи едно вече регистрирано сдружение на собствениците, за да стигне до финансиране?

Да направи общо събрание за постигане на съгласие за участие в обновяването и за размера на вноските във фонд/сметка "Ремонт и обновяване"; да започне **набиране на средствата** в собствения фонд/сметка "Ремонт и обновяване", в т.ч. по 500 лв. за всеки самостоятелен обект за участие в проекта, като тази сума ще покрие разходите за енергиен одит, ако собствениците се откажат без основателни причини; да установи **контакт с регионалния проектен мениджър**, който ще подпомага целия процес на обновяване.

■ Задължително ли е гражданите да са регистрирали етажната си собственост като юридическо лице, за да може да кандидатстват?

Задължително е **сдружението на собствениците да е регистрирано** по Закона за управление на етажната собственост (ЗУЕС). Сдружението получава безвъзмездна финансова помощ по схемата в размер на 50 % от стойността на строително-монтажните работи (СМР) и проектиране и 100 % от стойността на общото техническо и енергийно обследване.

■ Колко би струвало на едно домакинство?

За един апартамент от 70-75 кв. м са необходими средно около 10 хил. лева и ако за дадената сграда бъде отпуснат максимално възможният размер еврофинансиране, програмата дава половината, собствениците би трябвало да осигурят останалите 5000 лева - чрез собствени средства или кредит.

Източник и още информация:
<http://www.mrrb.government.bg/> и ОПРР

50 млн. лева до 2013 г.

50 млн. лева са предназначени за финансиране на проекти за санитаране на жилищни сгради, като бенефициантите могат да бъдат така наречените асоциации на собствениците, сдружения, които би трябвало да бъдат формирани по Закона за етажната собственост. За тези пари могат да кандидатстват сдружения на собственици от 36 големи града в страната. Според експертите на Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) сегашната сума ще стигне за подпомагане на санитарането на около 5000 апартамента. В цяла България има необходимост от санитаране на общо 730 000 жилища.

на стиропор по сградите

Термините по нашенски...

Инж. Николай Въжаров, Асоциация за саниране на панелни сгради

Не е известно как в българската лексика се появи терминът "саниране". По речник немското "sanierung" означава "обновяване, рехабилитация". "Рехабилитация" е толкова чуждица, колкото и "саниране", така че като мил роден термин очевидно остава единствено "обновяване". За чест на държавната администрация терминът е използван правилно и уместно във всички официални документи, което обаче по никакъв начин не попречи в масовия език "саниране" да се ползва за цяло и нецяло. Има уникални примери от народното творчество:

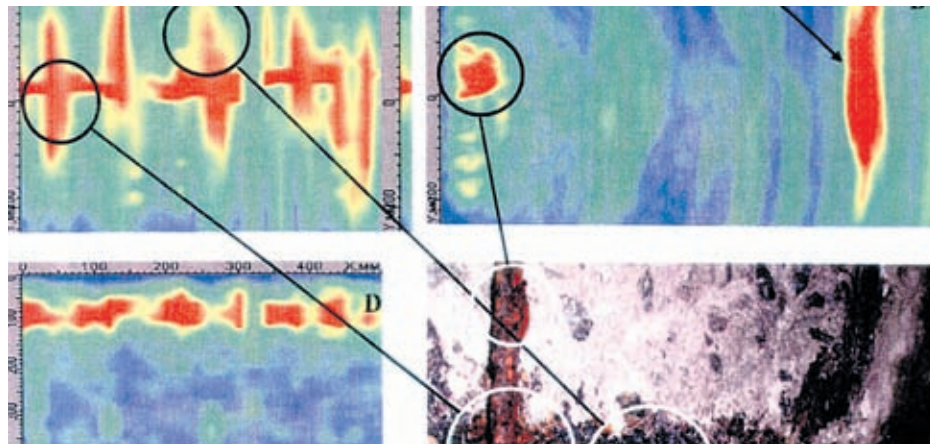

✓ снощи си санирах входната врата (случай на облепяне с корк);
✓ алпинистите ми санираха задната стена (случай на топлоизолация с полистиренови плоскости, наричани стиропор);

✓ блокът ни е частично саниран (случай на малко стиропор и някоя и друга дограма);

✓ санирах си балкона (обзидане с пенобетонови блокчета) и т.н.

По аналогия с универсалната българска дума "такова", "саниране" дава широта на въображението и позволява на нашенеца хем да бъде непрофесионалист, когато се занимава с тази част от строителния процес, хем да има самочувствието, че е направил нещо. Сърце не му дава (а и логиката не позволява) да каже "обнових си вратата". По-лесно ще произнесе "таковах си вратата". Ама най-много му се лепва "санирах си вратата" - и никак всичко си идва на мястото.

Радиочестотна снимка на разрушени метални връзки в панел

Първата задължителна стъпка е проверката на металните връзки

Корозията на металните връзки е основен проблем за панелните сгради. С времето тези връзки започват да ръждясват, ако не са добре покрити с бетон. Те задължително трябва да бъдат изследвани при изтичането на експлоатационната годност на блока. Приема се, че тя е 50 години. Но и при сгради на по 30 години има силно дефектирали метални връзки. Т.е. - всички панели трябва да бъдат проверени. Без снимка на "скелета" и ремонт (ако се налага) всичко друго е без смисъл и е хвърляне пари на вятъра.

Съществуват модерни апарати за дефектоскопия на металните връзки, базирани на радиочестотно заснемане. Те "виждат" корозията и разкъсванията на металните "гюбели". На снимката са показани характерни особености на нарушена метална връзка. В червено излиза зо-

ната, в която са настъпили опасни корозионни процеси. По характерните цветни нюанси може да се определят и местата с прекъснати връзки. Не се налага никакво къртене. За да бъде постигнат добър резултат с радара, е необходим само пряк достъп до местата на всички връзки между панелите - т.е. проход между стена и мебелировка с ширина 80-90 сантиметра. Когато се установят дефекти, трябва ремонт - разкриване, почистване, снаждане, заваряване, грундиране и замонолитване с усилен специален бетон. Това гарантира пълно възстановяване на стабилността на връзките и удължава живота на конструкцията. Новите материали, с които се извършват подобни ремонти, позволяват удължаване на сроковете на годност дори със 100 години.

Обновяването (санирането) на една сграда според съвременните европейски норми има следните фази:

■ Техническо обследване

Основна, първа задължителна процедура, която доказва експертно дали и как една сграда има възможност да съществува устойчива достатъчно дълго време, с една дума - дали изобщо има смисъл да се дават пари за обновяване.

■ Енергийно обследване и проект за енергийна ефективност

Анализ на сградната обвивка и на инсталациите на сградата. Въз основа на резултатите експертите предписват пакет от мерки, които позволяват да се постигнат съвременните норми за енергийна ефективност. Проверката обхваща стенните, походите и таванните топлоизолации, топлозащитните качества на прозорци и врати, отоплението и вентилацията.

■ Работен проект

Включва всички необходими дейности от конструктивно-технически и енергийно-ефективен характер. От качеството на този проект зависи целият процес. Той

...иначе

завършва с количествено-стойностна сметка, която дава почти точната цена за строителните и инсталационните работи.

■ Изпълнение на строителните и инсталационните работи

За изпълнението се прави търг или конкурс. Параметрите са дадени чрез работния проект и кандидатстващите фирми могат да дадат цена абсолютно точно. Възложителят избира фирма изпълнител, като преценява най-добрата комбинация между репутацията на кандидатите и предлаганите цени.

■ Паспортизация на сградата

Издаването на технически паспорт на обновената сграда е задължително.

Той описва всички подробности от историята на сградата, процеса на обновяване и постигнатите параметри. Документът е основа за бъдещото администриране на сградата, както и за ползване на данъчни преференции. Изготвя се от лицензирани фирми.

Опаковането на парче крие много рискове

Масово обитателите на панели слагат изолация тук-там. Това крие много опасности. На първо място е опасността фирми-фантоми да използват нискокачествени материали и след 4-5 години да се наложи отново същата операция. Друг същест-

вен риск е създаването на зони с активна кондензация на влага - там където се срещат топлите (изолациите) и студенияте зони. От тези места започва образуване на плесени. Вдишването на микроспори от тези плесени е болестотворно. И още:

при евентуално включване в общ проект за саниране извършените ремонти ще бъдат само частично приети като елемент от новите ремонти и енергийни дейности. Ще се наложи част от работите да се плащат дублирано.

Защо е умно да санираме своя дом

1. Ще се увеличи експлоатационната годност (животът) на имота с не повече от 50 г.
2. Ще се намалят разходите за енергия с повече от 50%, често дори с 65-70%.
3. Ще се подобри значително комфорта на обитаване и средата ще бъде значително по-здравословна и за деца, и за възрастни. Естетиката на

- обновените сгради (и околна среда) ще допринесе за позитивни нагласи в жителите на иначе твърде неприятните райони с преобладаващи стари или амортизирани сгради.
4. Ще се увеличи стойността на жилищата до нива, близки с ново строителство. Това ще вдигне и наемните цени.

Министър Лиляна Павлова:

Плащаме всичко, предписано като мерки

Ние сме една от много малкото страни в Европа (освен че имаме най-голям процент частна собственост), които позволяват включването на всички видове сгради в програмата. Даваме 50% безвъзмездна помощ за цялостна модернизация на домовете от европейски средства, ще даваме толкова пари, колкото са необходими за изпълнението на всички предписани мерки за всеки един апартамент, блок, сграда - подмяна на покриви, хоризонтални щрангове, подмяна на дограма, изолация на стените, дори присъединяване към "Топлофикация". Няма таван за финансирането, стига да има решение на собствениците, подчерта на старта на програмата за саниране министърът на регионалното развитие и благоустройството Лиляна Павлова. И препоръча: там където има общински жилища, общините също да се включат много активно в процеса.

Тя илюстрира и очаквания ефект от санирането

Министър Павлова показва с къща-макет (2х1 м) влоговете саниране и изолации

чрез вече случили се проекти. Икономистите в конкретни домакинства след един отоплителен сезон варират от 30% до 60%. Сградите, които са изцяло санирани, изцяло ремонтирани и модернизирани и имат на покрива и соларни инсталации, стигат и до 60% намаляване на сметките. Ако преди обитателите са плащали лятото за подгряване на топла вода 27 лв., сега плащат 5 лв. В случаите на обновяване са-

мо на блок секция, а не на цяла сграда (при по-големи панелни сгради) има пак един отоплителен сезон варират от 30%. Независимо от първоначално дадените пари за обновяване на дома, със средствата, които после нестигнем, изплащаме инвестицията, е категорична министър Павлова. Плановите са санирането - в рамката на първите 50 млн. лв. за периода до 2013 г. - да започне на 1 юли, след два месеца.

Доц. В. НЕДКОВА,
зл.ас. В. МИЛАНОВА,
Медицински универси-
тет - Плевен

Майчиното мляко е безценно за човека

Майчината кърма е идеалната храна за новороденото. Тя задоволява напълно хранителните потребности на бебето през първите месеци след раждането. Съдържащите се в кърмата основни хранителни вещества повлияват процесите на растеж и развитие, обмяната на вещества, имунната защита, намаляват риска от развитието на инфекции и алергии.

Ранното детство - от зачеването до първите години от живота, е критичен период за здравето и развитието на човека. Неадекватното хранене, неблагоприятната битова и психо-социална среда и инфекциите през този период оказват голямо въздействие върху здравето и развитието на младия организъм, което се отразява през целия живот.

Дебатът за оптималната продължителност на изключителното кърмене е дълъг и разгорещен. Предимствата на кърменето са демонстрирани в множество научни проучвания. Ето защо Американската академия по педиатрия, СЗО, ООН и Американската академия на семейните лекари препоръчват изключителното кърмене до 6-ия месец. Анти-

Снимка Рага ПЕТКОВА

Американската академия по педиатрия, СЗО, ООН и Американската академия на семейните лекари препоръчват изключителното кърмене до 6-ия месец

бактериалните и лечебните свойства на кърмата са били използвани в медицината от хиляди години за лечение на конюнктивит, инфектирани рани, дерматити и др. Уникалните имунни свойства на кърмата се дължат на съдържанието на редица активни вещества, сред които лизозим, който разрушава обвивката на микроорганизмите, β -лактоглобулини, притежаващи противомикробни и противотуморни свойства, интерферон - потискащ развитието на вируси, бифидус фактор, който има защитни свойства срещу инфекции на храносмилателната система. В майчината кърма се съдържат специфични нуклеотиди, които повишават имунния отговор, влияят върху обмяната на липидите, като повишават "добрия" HDL и понижават ни-

вата на "лошия" LDL холестерол, стимулират абсорбцията на желязо и съзряването на тънките черва.

Съдържащите се в кърмата антитела и лимфоцити, цитокини и растежни фактори потискат възпалителните процеси, стимулират възстановяването на тъканите, развитието на гастроинтестиналния тракт и бариерните функции срещу различни причинители на заболявания.

Сериозни научни данни показват, че некърмените деца боледуват 4 пъти повече от респираторни инфекции в сравнение с изключително кърмените. Кърмените деца боледуват два пъти по-малко от диария и имат по-малко колики и трудности в храненето в сравнение с изкуствено хранените.

Най-нови проучвания доказват, че развитието на белия дроб на кърмените деца е по-добро. Това се обективизира с направени специални функционални изследвания на дишането: по-висок форсиран експираторен обем и форсиран витален капацитет. Кърменето понижава риска от внезапна смърт в най-ранната възраст, намалява риска от диабет, левкемии, астма и екзема, затлъстяване и психични разстройства.

Голямо проучване сред 9357 деца на възраст между 5 и 6 години в Бавария, Германия установява, че кърменето до 3-5-и месец намалява риска от затлъстяване и наднормено тегло в училищна възраст с близо 35%. Ефектът е дозозависим. Нивата на холестерола при кърмените деца, особено при момчетата, са по-ниски от тези на изкуствено хранените деца.

Пролетта е сезон за профилактика

В целия съвременен свят хората отдавна предпочитат да си правят някои основни изследвания и прегледи при пълно здраве, вместо да разчитат на помощ, когато ножът опре до кокала.

Ходенето на профилактични изследвания не се приема като израз на слабост, страх или вменяемост към здравето. Точно обратното - интелигентните хора и от двата пола са информирани за най-разпространените рискове и правят всички възможни да ги предотвратят или най-малко-

то да ги хванат навреме. Балканското "Не ходя по доктори!" изграе много лоша роля у нас дори и през XXI век. Това е една от причините в редица държави хората на повече от 70 години да изглеждат и да се чувстват напълно работоспособни. А в България, както се пълчим, че не ни пука от нищо, немалко хора на 50 вече са като баби и дядовци.

За превантивните прегледи не се изисква чак толкова много в сравнение с времето и парите, които отделяме за редица други дейности. По принцип профилактичен преглед и някои изследвания ни се полагат всяка година при личните лекари. В кабинета ще ви премерят на тегло, ще направят кардиограма, ще ви преслушат и ще дадат направление за основни кръвни показатели. При жените след определена

възраст се полага маммография, а при мъжете - изследване на простатноспецифичния антиген, който се приема за туморен маркер за рак на простатата. Някои изследвания не се включват към профилактиката по НЗОК, но не са толкова скъпи, че да не си ги позволим.

Ето какво е добре да се проверява периодично в организма:

1. Пълна кръвна картина: Тук влизат левкоцити, еритроцити, тромбоцити, хемоглобин и други показатели. Добре е да се прави всяка година при децата, при хората над 40 години, както и при по-младите, ако са установени някакви отклонения.

2. Кръвна захар: Това изследване се прави лесно в кабинета на личните лекари и е добре да е минимум веднъж годишно.

3. С-реактивен протеин (CRP): Това е специфичен белтък, чието количество се повишава в кръвта при инфекциозни и злокачествени заболявания. През последните години се установи, че една високоспецифична фракция от този белтък - hs CRP, която също може да се изследва, доста точно показва сърдечно-съдовия риск. В профилактичен план CRP е добре да се прави на 2 години при хората над 45 г., както и при всякакви неспецифични оплаквания - умора, неясно отслабване и др.

4. Профил на холестерола: Изследването на общия холестерол не е достатъчно, за да се разбере рискът от инфаркт или инсулт. Важни са също триглицеридите, както и съотношението между "добрия" и "лошия" холестерол. Това изследване трябва да се направи про-

филактично веднъж в пубертета, след което при липса на отклонения - веднъж на 5 години. Над 45-годишна възраст - всяка година.

5. Бъбречната функция: Очистващата функция на бъбреците се проверява чрез нивата на креатинина и уреята в кръвния серум. Важно е и дали има белтък в урината. Тези показатели трябва да се тестват на 3 години при младите хора и всяка година във възрастта над 50.

6. Черният дроб: Основните ензими, които се проверяват, са АсАТ и АлАТ. Добре е да се видят веднъж при децата, а при възрастните, особено ако си пийват или приемат повече лекарства, всяка година.

7. Пикочна киселина: При повишени нива на тази киселина в кръвта може да възникне подагра. Застрашени са по-пълните хора, които обичат тлъсти меса и алкохол. Но

има и по-млади хора с висока пикочна киселина. Добре е да се проверява през няколко години.

Освен кръвните проби при жените е важно редовното (всяка година) посещение при гинеколога с взимане на цитонамазка, а при двата пола в развитите страни се прави профилактична колоноскопия във възрастта над 50 години, за да се засече в предракков стадий евентуално образуване на дебелото черво. (ЖД)

Селенът - бляскавата карьера на лунния елемент

Доц. г-р Димитър ПОПОВ

През 1817 г., когато шведът Йонс Якоб Бертцелиус открива селена, едва ли някой му е предричал такава "кариера". Та неговото съдържание в земната кора възлиза едва на 0,00001%! Съвсем до неотдавна този силно отровен елемент се свързваше почти изключително с приложението му в електротехниката - в токоизправителите, фотоелементите и полупроводниците, както и в стъкларската промишленост - за обезцветяване на стъклото и получаването на т.нар. рубинови стъкла. Между другото, петте рубинови звезди на кулите на Кремъл в Москва са изработени именно от такова "селеново" стъкло.

Истински триумф за селена е изобретяването на ксерографията от американеца Карлсон Честър през 1938 г., който използвал забележителното свойство на този елемент да става електропроводим при осветяване. Наименованието на уникалната техника, дадено от професор по класически езици на Държавния университет в щата Охайо, идва от гръцките думи херос (сух) и графо (пиша). С това название се подчертавала принципната разлика от традиционната фотография, при която изображението се получава по "мокър" път. Любопитен исторически факт е, че талантливият и амбициозен инженер Честър извършвал своите първи експерименти в кухнята на собствения си дом, което никак не се харесвало на съпруга-

та му. До такава степен, че един ден, разгневена, тя напуснала семейното гнездо, превърнало се в странен хибрид между научна лаборатория и работилница. И разбира се, горко съжалявала

та провинция Кешан, жертви на което стават главно млади майки и бебетата им. След продължителни изследвания най-накрая (през 70-те години на миналия век) причината за това заболяване е устано-

ветена клетъчната енергетика, обмяната на глюкозата, на елементите натрий, калий и калций, защитава от окислителна атака белтъците и липидите и т.н. При недостиг на този елемент възниква сериозен "пробиив" в имунната система на организма - клетките стават безпомощни пред вирусите, които безпрепятствено ги превземат. Доказано беше, че вирусите на хепатита и на СПИН-а най-добре "прогресират" в условията на селенодефицит. Селенът участва в синтеза на молекулата на ДНК, съхраняваща наследствената информация, което го превръща във важен фактор в репродукцията на всички клетки на организма. Установено беше, че той спомага за "извеждането" на изключително токсичните елементи кадмий и арсен. Но и с това далеч не свършва дългият списък на биологичната активност на селена. Като мощен антиоксидант, във взаимодействие с витамините с антиоксидан-

Селенът участва в синтеза на молекулата на ДНК, съхраняваща наследствената информация, което го превръща във важен фактор в репродукцията на всички клетки на организма

на свободните радикали, които са основните причинители на раковите и сърдечно-съдовите заболявания.

Едно твърде интересно изследване в Русия показва, че при хора, чиято възраст е в границите от 45 до 55 или над 70 години, се наблюдава т.нар. селенова яма - твърде ниско съдържание на този елемент в организма. А именно в тези възрасти се срещат най-често споменатите заболявания... Очевидно този феномен е свързан с прекомерното натрупване на въпросните свободни радикали в организма на тези възрастови групи, което води до намаляване на нивата на селен предвид изразходването му за тяхното дезактивиране. Има убедителни данни, че селенът е ефикасен

при лечение на анемия, бронхална астма, при възстановяването на паретата, при детски церебрален паралич и т.н. Установено беше, че селенът

повлиява положително функцията на черния дроб и е най-ефикасната хранителна добавка при лечение на цирозата. Той е изключително необходим при заболявания на опорно-двигателния апарат - артроза, артрит, счупвания на костите и т.н. Селеносъдържащите препарати са едни от най-ефективните при лечение на псориазис и други кожни заболявания. При селенодефицит в комбинация с липса на цинк и фолиева киселина се наблюдава раждане на деца с вродени малформации.

Във връзка с безспорния факт, че селенът подмладява и удължава живота както на здравите, така и на болните, в развитите страни се предприемат кампании на селенопрофилактика, особено за споменатите рискови групи. Тази кампания за кратко време даде удивителни резултати в скандинавските страни, където се констатира подмладяване на населението и удължаване на живота. Във Финландия вече няколко десетилетия се прилага селенизация на обработваемата почва.

Естествени хранителни източници на селен са пшеницата, броколито, доматиите, кафявият ориз, бразилските орехи, яйцата, черният дроб и морските дарове. Неотдавна беше установен интересният факт, че инулинът (природен полизахарид, съставен главно от фруктоза - плодородна захар), който се съдържа в редица растения (в по-големи количества в цикорията и гуляята - земната ябълка), активно участва в усвояването на селена от организма.

Ето така този рядък "лунен" елемент направи своята бляскава кариера, дарявайки здраве и младост на милиони хора на Земята.

за прибрзаността си, тъй като няколко години по-късно, след много премедия и битки, Карлсон Честър станал приказно богат - за своето изобретение получил цели 150 милиона долара!

В наши дни ксерографските машини, основаващи се на изобретението на американеца, получиха изключително широко разпространение. Ако към тях се добавят и лазерните принтери, които използват същия принцип, "авторитетът" на селена неимоверно нараства. С това обаче кариерният възход на селена не свършва, тъй като обектно... През последните десетилетия този елемент неочаквано се превърна в истински бестселър на фармакологичната индустрия. Всичко започва с едно странно, необяснимо заболяване на сърдечния мускул, особено разпространено в китайска-

вена - селенът! Оказва се, че този елемент на практика отсъства в почвата и водите, а оттам - и в храната на местното население. Доза от 100 µg (0,0001 g) селен на ден направиха истинско чудо.

След това откритие интересът към физиологичното действие на този елемент лавинообразно нараства. В резултат на многобройни изследвания, осъществени от реномирани научни колективи в целия свят, безспорно беше доказана неговата изключителна роля за човешкия организъм. Установено беше, че селенът влиза в състава на важния антиоксидателен ензим с уопомрачителното название глутатион пероксидаза, който участва във фината регулация на жизнената дейност на клетките -

нотно действие Е, С и каротеноидите, селенът активно участва в улавянето и дезактивирането

Голям бюст, висок интелект

На много мъже им допадат жени с неголеми умствени способности, защото ще могат повече да изпъкват. Но пък напълно лишени от интелект представителки на нежния пол трудно се понасят. Възможно ли е от пръв поглед да се ориентираш колко мозък има в главата си обектът на твоя интерес? Американски експерти отговориха на този въпрос. Оказва се, че жените с по-голям бюст са по-интелигентни от дамите, към които природата не е била особено щедра. Твърдението било проверено чрез експеримент, в който участвали повече от хиляда дами. Притежателките на пици форми показали при тестовете интелект средно с 10 пункта по-висок от този на жените със скромни бюст.

Ходенето е най-добрият антидепресант

Приблизително 10% от хората в различен етап от живота си се сблъскват с депресията. За справяне с нея лекарите предписват лекарства, но шотландски изследователи са убедени, че хората могат да се справят със заболяването и по друг начин. Учените анализирали осем изследвания с участието на 314 доброволци и установили, че ходенето е най-доброто средство срещу депресия и има същия ефект като физическите упражнения, които

изискват повече загуба на енергия. Преимущество то на бързото ходене е в това, че то е по силите на повечето хора. Тази проста тренировка не изисква никакви финансови средства и може да стане част от начина на живот на страдащите от депресия. Експертите отбелязват, че особено полезно е ходенето на чист въздух, защото най-добре помага за изработването на хормоните, влияещи положително върху емоционалното състояние.

Учени призовават за данък върху вредните храни

Учени от Оксфордския университет изразиха мнение, че правителствата на западните страни отдавна е трябвало да въведат по-висок данък върху всички стоки и храни-

телни продукти, които могат да стимулират затлъстяването. Според специалистите това повишение дори едва с 12 пенса ще позволи само на територията на Великобритания да бъдат спасени 7 хиляди души годишно. Авторите на нестандартната идея предупреждават, че затлъстяването днес може да се смята за толкова опасен и смъртоносен фактор в живота на човека, каквито са пушенето и алкохолизмът. Експертите от Оксфорд разкритикуваха инициативата на

датското правителство, което наложи данък върху мазнините, като игнори-

раха вредната роля на солта, захарта и рафинираните въглехидрати.

Домакинстването подмладява мозъка

Работата вкъщи, като миене на чинии или готвене, спасява възрастните хора от старческо слабоумие, доказаха учени от Чикаго. Те провели експеримент с участието на хора над 80-годишна възраст, като с помощта на специални устройства наблюдавали физическата им активност. Участниците в експеримента редовно били подлагани на тес-

тове за оценка на паметта и когнитивните им способности. След три години се оказало, че болестта на Алцхаймер се е развила при тези, които били по-малко активни и имали вкъщи домашна помощница. Учените са на мнение, че работата вкъщи е добра профилактика срещу възрастовите промени в умствената дейност.

НОВОТО В HEALTH.BG

Вегани срещу вегетарианци

Интимно... за финансите

Храна за косата

Уникална комбинация от фолиева киселина и Омега 3 (DHA) мастни киселини, необходими за нормалното протичане на бременността

Ecopharm

Маркетинг от ЕКОФАРМ ЕООД
1421, София, бул. „Черни връх“ 14, бл.3
тел.: 02/ 963 15 96; 963 15 97

www.health.bg/16788

www.health.bg/16799

www.health.bg/16798

Празниците провокират черния ни дроб

С д-р Лилия Памукова, общопрактикуващ лекар в София, разговаря Галина Спасова

Снимка Рага ПЕТКОВА

Д-р Памукова, съществува ли сред чернодробните проблеми "синдром на дългите празници"?

- Аз съм работила в спешно отделение повече от 10 години и определено мога да кажа, че когато се заредят поредица от почивни дни, за нас това означава усилен поток на пациенти с жлъчни и бъбречни кризи, стомашни проблеми и сърдечни оплаквания. Има няколко периода в годината, когато тези оплаквания по принцип са по-изявени, а около големите празници като Коледа и Великден при смяната на постното хранене с месни храни много често се наблюдават тези обясними състояния.

Може ли серията от засегнявания на трапезата да даде изява на скрит дотогава чернодобен проблем?

- Да, може да се появи първа криза на жлъчно-чернодробно-панкреатичната система, а може да има и едно обостряне на вече съществуващи или позабравени стари симптоми в тази част на храносмилателната система.

Какви симптоми са специфични и не трябва да се допуска да стават стари и позабравени?

- Подуване на корема, прекомерно отделяне на газове, болка в областта на жлъчката, стомаха, панкреаса, средния отдел на корема около пъпа и също в корема ниско двустранно. Ако някой не е свикнал да се самонаблюдава, много често тези неща започват като лек дис-

комфорт, неразположение, отпадналост. Човек може да започне трудно да си закопчава дрехите и в следващия период да се установи нещо повече или по-малко сериозно.

Коя е най-голямата празнична заплаха?

- След усиленото похапване на различни храни най-чести са жлъчните кризи - леко задене, после

Белтъчините трябва да са между 100 и 380 г, мазнините - около 100 г, въглехидратите - 350-400 г

"подпирание" отгясно под ребрата и в един момент може да се подуе коремът, да има нежелание за приемане на храна, болката се фокусира вдясно и започва да се пренася в страни и надолу по корема. При опипване на корема болката се усилва.

Кой е по-тежък отключващ фактор - количеството или видът на храната?

- И двете неща. Има хора, които реагират зле само при увеличено количество зеленчуци, по-остри подправки. Други са свикнали да се хранят веднъж дневно и при второ и трето хранене чувстват дискомфорт, защото организмът им няма готовност с необходимия набор от ензими, които да се справят, особено с по-пикантната и обилна храна. По Великден има рязко преминаване

от обичайното хранене към изяждане на 5-6 и повече яйца за един ден, отделно козунаци, агнешко, салати, алкохол и т.н.

Какво се разбира под балансирано хранене?

- Белтъчините трябва да са между 100 и 380 г, мазнините - около 100 г, въглехидратите - 350-400 г. Но по празници с наше-нския маниер на хранене това абсолютно не се спазва нито като съотношение, нито като количество. Обработката на храната - пържене, паниране, опушване - също може да причини състоянията, за които споменах. Да не забравяме и начина, по който приемаме храната - не само че се преяжда на празничните трапези, но по правило храната не се сдвбква добре. За хора, които са свикнали набързо да хапнат нещо, преминаването от една софра на друга е голямо натоварване за стомаха и черния дроб.

Какви са правилата за разумна консумация на алкохол?

- На първо място е мярката! След това идва съчетаването на различните видове алкохол. Ако нашите деди са могли да започнат с ракия, да продължат с червено вино и да завършат с бяло, днес поради много различния начин на живот според моите впечатления след ракията дори бира трудно се понася от организма. Ако алкохолът е в малки количества и с по-мазна храна, организмът ще може да се справи. Но когато и с двете се прекали - идват лошите последици. Например руската система сельодка, майонеза и водка там мо-

кохолът е по-скоро агресивен към панкреаса и който веднъж е имал такава криза, добре знае какво го очаква.

Споменахте, че дисциплината в консумацията, особено по празници, не ни се получава. Има ли начин да помогнем на организма си да се справи с натоварването?

- Храната трябва да се приема на малки порции, често, с термична обработка, изключваща пържене и паниране. Препоръчват се пресни мазнини, и то в минимални количества. Хората трябва да се ориентират към пресни зеленчукови и плодови сокове, отвари от шипка, жълт кантарион. Две са основните групи помощни средства в такава ситуация - хепатопротекторите и пробиотиците и пребиотици. Списъкът на препаратите е огромен. Аз лично съм убедена в качествата на доб-

Д-р Лилия Памукова

ре изпитания препарат "Хепасейв" като хепатопротектор - изцяло на билкова основа, достъпен като цена, без странични ефекти. Той може да се започне спешно при първи прояви на проблем, но наши пациенти правят курсове от 10-20 дни в периодите на натоварвания на храносмилателната система. Така, без да чакаме да стигнат до спешно състояние, подпомагат работата на черния дроб. "Лакто-4" като пробиотик е също добре дозиран и се понася добре във всички възрасти.

За контакти
с д-р Памукова:
I_pamukova@abv.bg

Нерасаве

Експакт от Picrorhiza kurroa

Различният хепатопротектор

Хепасейв е хранителна добавка, която спомага за подобряване дейността на черния дроб и елиминирането на токсини, резултат от повишена употреба на алкохол, неправилно хранене, прием на лекарства, работа в токсична среда.

www.ecopharm.bg

Когато детето „връща“ храна

Една от най-честите причини за посещение при гастроентеролог от кърмачетата и малките деца е връщането (повръщането) на различни количества мляко или храна след хранене. При най-малките изтичането на известно количество мляко от устния ъгъл се приема за нормално и отразява физиологичната незрялост на сфинктера, който трябва да гарантира задържането на храната в стомаха. Понякога връщането на стомашно съдържимо към хранопровода в първите месеци от живота може да бъде повече от 30 пъти дневно, като не всеки път върнатото количество достига чак до

устната кухина. Различни проучвания показват повече от 4 регургитации (връщания) дневно при 67% от здравите кърмачета. Честотата на този проблем намалява с израстването на детето и е нещо необичайно за децата над 18-месечна възраст, казва доц. Христо Желев от Клиниката по детска гастроентерология към Университетската педиатрична болница в София. При децата под година и половина не са необходими допълнителни изследвания, нито лечение при физиологичната регургитация. В случай че повръщането продължи и след 18-месечна възраст или е прекалено драстично, лекарят може да назначи ня-

кои специализирани изследвания, за да се установи има ли гастроезофагеална рефлуксна болест (ГЕРБ) или груг специфичен здравословен проблем. Проявите на ГЕРБ са многообразни и зависят от възрастта на детето. За кърмачетата основно това са повръщанията, които понякога имат експлозивен характер. Родителите трябва да търсят специализирана помощ, когато всекидневните повръщания са съпроводени с лошо наддаване на тегло, наличие на кръв в повърнатото, отказ от хранене, трудности и неспокойствие при преглъщане, съпътстващи симптоми от страна на дихателната система, като нощна

кашлица или трудно погъваща се на лечение астма.

При по-големите деца проявите на ГЕРБ са идентични с тези на възрастните - чувство на болка и "парене" зад гръдната кост и в горната част на корема, кисел вкус в гърлото и устата.

Причини за гастроезофагеалния рефлукс могат да бъдат промени в тонуса (слабост) на сфинктера между хранопровода и стомаха, някои анатомични дефекти, нарушени физиологични движения на хранопровода, забавено време на изпразване на стомаха.

Според доц. Желев хроничното повръщане в ранната възраст може да се дължи и на алергия към белтъка на пряното мляко. За да се установи дали това е причината, на бебето в продължение на 2 седмици може да се дава хипоалергенна формула, за да се отчете има ли ефект върху повръщането.

Понякога детските

гастроентеролози започват рентгеново изследване с предварителен прием през устата на контрастно вещество - т.нар. бариева каша. Родителите не бива да се притесняват от това изследване, защото съвременните рентгенови апарати дават съвсем ниско облъчване. По-стресиращо за семейството обикновено е гастроскопското изследване, при което с тънка тръба, въведена през устата, се оглеждат хранопроводът, стомахът и дванадесетопръстникът. Това е много информативен метод, който при малките се прилага под краткотрайна упойка. Има и други, по-специализирани изследвания, но необходимостта от тях се преценява единствено от специалистите.

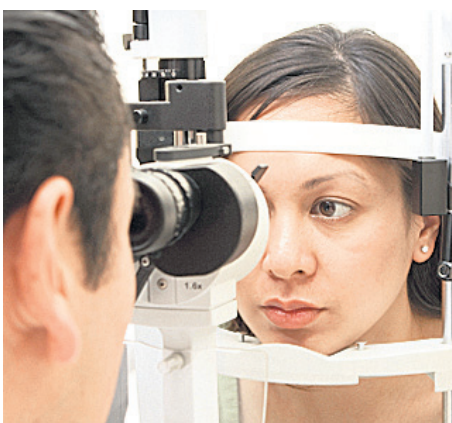
Първата крачка в лечението на ГЕРБ е промяна в начина на живот. Един от методите е повдигане на леглото откъм главата с 30°, за да се намали чисто физически възможността стомашното съдържи-

мо да се връща към устата. За по-големите деца едновременно с това се препоръчва поранна вечеря с прием на лека храна. Тя трябва да е по-гъста, за да може по-трудно да се връща нагоре. За кърмачета има голям набор от антирефлуксни ("AR") храни, които имат повишена гъстота. Не се препоръчват кисели храни - цитрусови плодове, газирани напитки, домати, шоколад.

По отношение на медикаментозното лечение на ГЕРБ то трябва задължително да е предписано от лекар, който да определи дозировките и да проследява детето. Най-често се използват т.нар. прокинептици - лекарства, които усилят физиологичната перисталтика на храносмилателните органи в правилната посока, и антиацидни (намаляващи киселинността в стомаха) лекарства. При по-сериозни анатомични аномалии понякога се налага и оператив-но лечение. (ЖД)

Компютърна програма показва как е зрението

Двете очни заболявания, водещи с течение на времето до намаляване и загуба на зрението - глаукома и макулна дегенерация, могат да бъдат установени и чрез интерактивна компютърна програма, която е достъпна и в България.

Онлайн изследването беше наложено у нас от доц. Цончо Янчулев, който работи в очната клиника към Университетската болница в Сан Франциско, САЩ.

Всеки може да провери зрението си на интернет адрес SpassiOchi.com

Вижте интервю с доц. Янчулев на интернет адрес: www.health.bg/v/179.

В него той разяснява новите методи за миниинвазивно оперативно лечение на глаукомата чрез поставяне на микростентове. Българският офталмолог, работещ в Съединените щати, обяснява подробно как се използва интернет базираната система за самодиагностика на глаукомата и макулната дегенерация. Разбира се, ако при този тест се установи проблем, всеки трябва да се обърне към очен специалист за окончателно изясняване на състоянието и изготвяне на план за лечение.

ROLETRA

Loratadine tabl. 10 mg x 10

При алергии и сенна хрема

A-175/13.05.2010

Облекчава:

- ☒ Течащ нос
- ☒ Сърбеж и кихане
- ☒ Парене в очите

Антиалергичен лекарствен продукт без рецепта за възрастни и деца над 7 г. Търсете в аптеките.

Scopharm

ЕКОФАРМ ЕООД 1421 София
бул. Черни Врх № 14 б.з.3
тел.: 963 15 96; 963 15 97
факс: 963 15 01

Здравното осигуряване - къде сме ние?

Олга ТОМОВА-КУЦАРОВА, адвокат

В развитите държави функционират два модела за финансиране на медицинската помощ и респективно - на здравно осигуряване. Единият модел се прилага в САЩ, а другият - най-общо - в европейските държави.

При американския модел не съществуват познатите ни задължителни здравни вноски или така познатото в някои европейски страни ганъчно осигуряване.

Повсеместно в ЕС системите са солидарни - плащат всички според доходите си, а получават тези, които имат нужда, според увреждането на здравето си.

Американците нямат "социално осигуряване" в европейския смисъл на думата. Конкуриращи се частни застраховки покриват разходите им за здраве и изплащат пенсирите. Нашата европейска система е близо 50% по-скъпа от американската, която е базирана на частни осигуровки и използва принципа на конкуренцията.

куренията.

Здравноосигурителните системи на държавите от ЕС са се установили в резултат на специфични политически, исторически, културни и социално-икономически дадености. Това е причината за многобройните различия между тях.

В Европа като универсален принцип все пак може да се изтъкне взаимопомощта.

Ето как е устроено здравното осигуряване в някои европейски държави:

Австрия В страната действа всеобщо задължително осигуряване срещу болест, злополука, за пенсия и срещу безработица. Има 24 здравноосигурителни каси, които са самоуправляващи се институции. Възстановяването на разходи за закупени лекарства се извършва по позитивен списък, изготвен от Федералното министерство на труда, здравеопазването и социалните грижи. То осъществява и надзор върху здравноосигурителната система и контролира социалноосигурителните организации.

Белгия Всички са задължително осигурени срещу малки (извънболнична помощ, закупуване на лекарства и стоматологична помощ) и големи (болничното лечение и техническото осигуряване) рискове. Освен един държавен фонд съществуват 5 взаимноосигурителни фонда с идеална цел, свързани с организации на религиозна или политическа основа. Пациентът избира свободен лекар - както общопрактикуващ, така и специалист, и има свободен достъп до болнични заведения, като заплащането е на принципа "пари за услуга" - лекарите получават хонорар директно от пациента, на когото от страна на здравноосигурителната каса се възстановяват около 75% от сумата, а останалите 25% се поемат от самия него. Разходите за лекарства се възстановяват на пациента по позитивен списък с фиксирани цени.

Дания Здравеопазването се управлява от специална държавна служба, която има областни клонове. Средствата идват от подоходните данъци, събирани в съответната област, като вноските са задължителни. Няма лимити, нито дори пакет от здравни дейности, осигурявани с публични пари. От какви изследвания или консултация има нужда пациентът преценява лекарят. Ако например той сметне, че пациентка има нужда от козметична хирургия, защото без нея ще живее в психологически дискомфорт, тя получава безплатна операция. Стоматологичната помощ е безплатна до 18-годишна възраст. След това само част от разходите се поема от здравното осигуряване, а значителна част се заплаща от самия пациент.

Разходите за лекарства извън позитивния списък се възстановяват частично в размер около една трета. Личните лекари получават капитация - ежесечна сума за записан пациент, което е една трета от дохода им, плюс пари за извършена дейност.

Франция Задължителното здравно осигуряване стои в основата на системата, но допълнителното доброволно осигуряване също играе важна роля. Градивни елементи на системата са здравноосигурителните каси, обособени по отраслов признак. В най-голямата от тях са осигурени около 80% от населението - заетите в про-

мишлеността и търговията и членовете на семействата им. Има здравноосигурителни каси на земеделци, еднолични търговци и специфични групи от населението, напр. студенти, държавни служители, лекари.

Държавните болници и частните клиники, които имат сключени договори със здравноосигурителни каси от системата на задължителното осигуряване, се финансират в рамките на общ бюджет, който се базира на данни за извършени здравни услуги от предходната година. Лекарите от извънболничната помощ, участващи в системата на задължителното осигуряване, получават хонорари по фиксирани тарифи, които се договарят ежегодно от представителите на лекарското съсловие, здравноосигурителните каси и правителството.

Италия Финансирането се извършва предимно чрез данъчни постъпления и здравноосигурителни вноски. Националната служба за здравеопазване е разделена на три нива - национално, регионално и локално. Възстановяването на разходи за закупуване на лекарства се извършва по позитивен списък в две групи - първата за хронични и тежки заболявания почти без лично участие на пациента, а за лекарства от втора група - с участие на пациента до 50% от стойността им.

Германия Социалноосигурителната система покрива около 88% от населението на Германия. Заетите с доход под определен минимум се осигуряват на законова основа, а безработните изцяло се осигуряват от държавата. Вноските в множеството здравни каси се събират от трудовите доходи, като таксите са разделени поравно между работници и работодатели. Цените на лекарствата са унифицирани, като разходите за повечето лекарства се покриват на основата на система от референтни цени. Има три вида болници: държавни, болници на организации с идеална цел (благотворителни) и частни болници - търговски дружества.

Полша Здравноосигурителната система се състои от 16 регионални здравни каси и една ведомствена, осигуряваща служителите от отбраната, правосъдието, вътрешните работи и железниците. Касите са институции с идеална цел, финансирани директно чрез държавни субсидии и вноски, събирани от социалното осигуряване. Пациентите могат да избират касата си (дори и извън своя регион), което допринася за конкуренцията. Всяка каса сключва договори с частни и държавни доставчици на здравни услуги, което също утвърждава принципа на конкуренцията. Здравноосигурителните вноски покриват пакет от основни и специализирани грижи в болници и клиники, както и лекарства и консумативи.

Ecopharm

Алергология

Allergodil®

Непримирим към сенната хрема!

2 пъти на ден

Лекарствен продукт без лекарско предписание за възрастни и деца над 6 г. при стандартна доза и деца над 12 г. при по-висока доза. Съдържа ацеластин хидрохлорид. Преди употреба прочетете листовката.

Алергодил спрей за нос Allergodil® Nasal spray

МЕДА

Ecopharm

МАРКА ПАСТА ЗА ЗЪБИ

ВЪЗПАЛЕНИЕ НА СУХОЖИЛНО ВЛАГАЛИЩЕ

РОГОВИ ОБРАЗУВАНИЯ ПО ПРЪСТИТЕ

РЕКА В ГЕРМАНИЯ ПРИТОК НА ЕЛБА

КОЗМЕТИЧНА ТЕЧНОСТ

ЕТЕРИЧНО-МАСЛЕНО РАСТЕНИЕ

ДОМАКИНСКИ ПОКРИВКИ ЗА МАСА

КАБЕЛЕН И ИНТЕРНЕТ ОПЕРАТОР

ПЪКЪЛ, ПРЕИЗПОДНЯ

БОДЛИВО ДИВО ПЛОДНО ДРЪВЧЕ

ШАХМАТНА ФИГУРА

КРАСИВО РАСТЕНИЕ

ХРОНИКА, ЛЕТОПИС

ФРЕНСКИ КИНОАРТИСТ 1930-2006 „ТАНГО“

ГЕРОИНЯ НА ИМПРЕ КАЛМАН „ГРАФИНЯ МАРИЦА“ ШОТЛАНДСКИ ТАНЦ

АВСТРАЛИЙСКА АКТРИСА „КЛАДЕНЕЦЪТ“ ДВУУТРОБЕН БОЗАЙНИК, ГРИЗАЧ

ЕКСПЕРИМЕНТИ ЛЕКАРСТВО ПРОТИВ ПОВИШЕНА ТЕМПЕРАТУРА

ЛЕСНООПИТО-МЯЕМА БЕЗОПАШАТА МАЙМУНА СЕЛО В СТАРО-ЗАГОРСКО

РОМАН ОТ КЛАВДИЯ ФЛОРЕС - ЦВЕТКОВА

НАМЕРЕНИЕ

ИМЕНАТА НА ПРОКУРОРА ОТ „7 ЧАСА РАЗЛИКА“

ДЪЩЕРЯ НА КНЯЗ БОРИС ПЪРВИ

ЕМБЛЕМАТИЧНО ЗДАНИЕ В СОФИЯ

ЧРЕВНИ ПАРАЗИТИ

РЕКА В КАНАДА, ЛАБРАДОР

ГРАД В ИСПАНИЯ

МОДНО ФРЕНСКО СПИСАНИЕ

СПЛАВ ОТ НИКЕЛ И ТИТАН

МАШИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ

МАРКА РУСКИ ПЪТНИЧЕСКИ САМОЛЕТИ НАШ ФИЛМ РЕЖ.К. БОЖАНОВ

ХИЖА В ГАБРОВСКИЯ БАЛКАН

ДЪРЖАВА В АЗИЯ

РОМАН ОТ АРМАНД БАРУХ

НАРОДНОСТ В ИНДОКИТАЙ

ИМЕНАТА НА ПРОКУРОРА ОТ „7 ЧАСА РАЗЛИКА“

ДЪЩЕРЯ НА КНЯЗ БОРИС ПЪРВИ

МАРКА ФРЕНСКИ СМАЗОЧНИ МАСЛА

ГЕРОЙ НА М.РАВЕЛ-„ИС-ПАНСКИ ЧАС“ ЧИСТА ПОБЕДА В ДЖУДОТО

РАЗКАЗ ОТ Л. КАРАВЕЛОВ

ДУНАВСКИ ПРИТОК В ГЕРМАНИЯ

ИМЕНАТА НА НАША КИНОАКТРИСА „СТЪКЛЕН ДОМ“

СТИХОТВОРЕНИЕ ОТ П.Р. СЛАВЕЙКОВ

СИЛНА КАРТА

ИМЕНАТА НА ГРЪЦКА ПОППЕВИЦА

КАРСТОВ ИЗВОР КРАЙ ДЕВНЯ

ГЛИНЕНА СВИРКА

ГЕРОИНЯ НА Б.ШОУ „УЧЕНИКЪТ НА ДЯВОЛА“ НАШ ГРАД

ОПИТЕН ЛЕТЕЦ

ВИД СТИЛЕН ПОХВАТ ИЛИ ИЗРАЗ

ПОРТУГАЛСКИ ФУТБОЛИСТ „М.ЮНАЙТЕД“

СЕЛО В СЛИВЕНСКО

ГЕРОЙ НА БОРОДИН ОТ ЕДНОИМЕННА ОПЕРА РОКМУЗИКАНТ ОТ САЩ

НАЙ-СИЛНИ ОНЬОРИ В БРИДЖА

ЕЛИНСКИ ОПЕРАТОР

КИНОАКТРИСА ОТ САЩ „ЛИЛИ“ ГЕРМАНСКА КЪНКОВЕТАЧКА, О.Ш.-1992

СЪДОВЕ ЗА ТЕЧНОСТИ ОБРАЗУВАНИ БЕЗПОЛОВО КЛЕТКИ ВЪВ ВОДОРАСЛИ

ИТАЛИАНСКИ МОТОПИЛОТ

БИБЛЕЙСКИ БРАТ НА НОЙ

МЛЕКОДАЙНО ЖИВОТНО

ТЪНЪК МЕТАЛЕН ЛИСТ ЗА УКРАСА ОПАКОВКА КОНСКИ ХОД, ПОЛУТИЧАНЕ

АРОМАТЕН АМИН, СУРОВИНА ЗА БОИ

НАША ФOLK-ПЕВИЦА

ТРОПИЧЕСКО ДЪРВО-ГИГАНТ ВЕЛИКАН В ЕЛИНСКАТА МИТОЛОГИЯ

МАРКА НАШЕ ДИФЕРЕНЦИАЛНО МАСЛО

КОРЕЙСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА СПЕЦИАЛИСТ ПО СТРЕЖА НА ЧОВЕКА

РЕЧНИК : АЗА, ЕКОСЕЗ, ИКАСА, ИНИГО, НИМАН, НИТИНОЛ, ОКУМЕ, ОПИНАКА

МИХАИЛ МИЦЕВ

Отговори на кръстословицата от бр. 1:

ВОДОРРАВНО: Ибудолор. Тек. Михалев (Стоян). Ерос. Совако Мори. "Ала". Бри. Изабел Юнер. ЛАН. Онопа. Ика. Ирис. Меги. Угар. Тик. "Имането". Алекова (Елена). Тирага. Ес. Леви (Етиен). Опер. Еп. Стрела. Тан (Карой). Кана. Ок. Зет. Ар. Нанин. Нит. ПаноВ (Павел). Воденица. "Горещо". Иво Танев. Лас. Котито. Елена. Инаби. "Ти". Ито Хиробуми. Анев (Красимир). Копитомо. Анурумак. "Да".

ОТВЕЧНО: Есен. Иберозаст. Изгото. Уринал. Рототип. Его. Орелек. Ри. Осип. Кел. Петим. Ял. "Затова защото". Оса. Иви. Ено. От. Арабука. Ето. Ехо. Век. Вили. "Атала". Вера. Екю. Коноп. Окопи. Табу. Мери. Отава. Ур. Аморим (Рубен). Пароними. Ир. Сатен. ДЕНИМ. Ахил. Нир. Нева. Американ. Бак. Планета. Анилин. "Ел". Гогеница. "Ег". Сваги. Атанасова (Сигония).

ЛЕСНО

1				9	4	7		5
5	7	3	1		2			
	4			5	3	1		8
	8	1	5	6	7	3	4	
			8		1			7
	5	6	4		9			2
4	6						9	
	3		9	1			7	6
9				4				

СРЕДНО

		7	4			9	5		
1					7		8	3	4
3		2				4			1
			1	9	4		6	7	5
	8	6	3	1					
		7	5						3
	2			6	3				
				2	5				
9							4		

ТРУДНО

						9			
1	5				3		7		4
	9			1		8			
9									5
			5		1	3			7
8			6						
4	2	3						8	
	1	7			5				
5							1		

ЖИВОТЪТ ДНЕС

ISSN 1314-6092

Главен редактор
Петър Галев

Отговорен редактор
Светлана Любенова

Графична концепция
РЕМЕ-син

Редактор
Галина Спасова

Наблюдатели:
акад. Румен Леонидов,
акад. проф. г-р Григор Велев

Репортер
Мирослава Кирилова

Предпечат:
Веселка Александрова,
Росица Иванова

Коректор
Татяна Джунова

Седалище и адрес на управление:
София 1421, бул. „Черни връх“
№ 14, бл. 3, партер

Действителен собственик:
Петър Григоров Велев

Издава Хелт ЕООД

Адрес на редакцията:
София 1574,
бул. „Шипченски проход“ 65

Реклама: ХЕЛТ МЕДИЯ
София, тел.: 0887/93 98 89,
m.vazharova@health.bg

Печат: Алианс Медиапринт АД,
Адрес: София, ж.к. „Дружба 1“, ул. „Илия Бешков“ №3

Безплатен абонамент за електронното ни издание
в PDF формат на: info@health.bg

Павлин Иванов върви стъпка по стъпка към голямата мечта - НБА

Вестник "Животът днес" продължава да запознава своите читатели с изгряващи звезди на българския спорт. В първия брой прочетохте за световния шампион за юноши в ски скок за 2011 г. Владимир Зографски, който спечели наградата за най-добър млад спортист през миналата година в анкетата, организирана от сайта за детско-юношески спорт Viasport.bg и провеждана се за пръв път в България. На десето място бе баскетболистът Павлин Иванов. Този спорт в момента е в криза у нас, а освен това е много трудно точно в колективен спорт някой да изпъкне. Ямболията Павлин Иванов обаче направи впечатление и от четири години живее и играе в Италия. И не къде да е, а в бившия европейски клубен шампион Бенетон. Едва на 19 години, той вече играе и в мъжкия тим. Може би и зодията му "Овен" (роген е на 28 март 1993 г.) определя и характера му - упорит и инат, но в положителния смисъл на думата.

Павлин Иванов започва да тренира баскетбол на 9 години в Ямбол при Здравко Янчев, на когото той е много, много, много благодарен. Павлин благодарил и на своя връстник Евгени Иванов, който е първият, завел го в залата. Двамата са съученици и именно Евгени убеждава Павлин да се запише да тренира.

Когато е на 15 години, Иванов е на лагер в Сърбия, където качествата му забелязва един от най-сериозните европейски агенти - Мишко Ражнатович, който представлява и немалко от най-силните играчи в Европа в момента. Той урежда Павлин на проби в Бенетон Тревизо, а италианците много го харесват. Те решават да му предложат място при тях и ямболията приема да отиде на Апенините, където е и до днес, вече близо четири години. Миналата година той стана шампион на Италия при юношите, а след финала показа, че под потника на Бенетон е носил този на България, с който стана първи с връстниците си до 16 г. на европейското в дивизия В през 2009 г. Същият този набор 93/94 се окичи със злато и миналото лято, когато във Варна

спечели дивизия В, но при юношите до 18 години. Малко след това пък, през септември 2011-а, Иванов, заедно с Димитър Димитров, Тенчо Тенчев и Алекс Симеонов, завършва на второ място на първото по рода си Световно първенство за юноши по 3 на 3 на един кош, което се проведе в италианския град Римини.

В Италия според Павлин се работи професионално от най-малки до най-големи, а в Тревизо хората обичат баскетбола и залата се пълни постоянно. Иванов почти няма свободно време там, но обича да ходи на кино и да говори с близките си хора по интернет. При скорошното си идване в България той направи първата си крачка към взимане на шофьорска книжка, минавайки успешно през листовките.

Най-голямата мечта на талантливия българин е да играе в НБА. Но както той самият признава, до достигането ѝ има груги, по-малки, които трябва да изпълни, за да стигне до голямата. Първата от тях е да започне да играе редовно в мъжки отбор, след което да преследва и следващите.

Страницата подготви
Любомир НЕШЕВ

Павлин Иванов: Моята цел е да сме първи на европейското в София

- Павлине, бе избран в десетката за "Най-добър млад спортист" в анкетата на сайта Viasport.bg. Как се чувстваш от това признание и какво значи то за теб?

- Наистина се радвам, че съм в десетката, защото моят спорт не е индигуален, както са гругите, които попаднаха в нея. Благодарен съм на тези, които гласуваха за мен, и се надявам догодина дори да съм още по-напред в една такава класация.

- Такова признание задължава ли те по някакъв начин?

- Не мога да кажа, че ме задължава. Това го правя, защото на мен ми харесва да играя на високо ниво и да показвам това, което мога. Не е задължение и догодина да съм в Топ 10, но ще се опитам да дам всичко от себе си това лято и пак да направим това, което сторихме миналата година. Надявам се да играем още по-добре и да постигнем това, което целим.

- Разкажи повече за сезона ти в Италия. Тази го-

дина освен с юношите имаше възможност да тренираш, а и да играеш с мъжете...

- Тази година с юношите не върви толкова добре, колкото миналата. Сега се класирахме на зони, но на тях ще ни бъде много тежко, защото се паднахме с отбори като Пезаро и Милано, които са много тежки противници. За финалите се класират първите два, а на нас ще ни е много трудно, тъй като тази година по-голямата част от момчетата са по-малки като възраст, а от шампионския отбор от миналия сезон сме само двама.

Добре е, че тренирам с мъжете, защото ми помагат. Ценни са техните съвети, а и конкуренцията е по-голяма, защото с юношите не е както миналата година.

- Какво е да тренираш под ръководството на една легенда като Саша Джорджевич?

- Чувствам се много добре при него. Забелязах, че той не гледа дали си малък или голям на години. Той гледа дали можеш, или

не можеш, но дори и да не можеш, пак ти помага. Дават много съвети, кара се, но това е нормално за всеки трениор. Наистина ми направи впечатление, че тази година ми обръщат много повече внимание при мъжете, отколкото през миналата и по-миналата.

- Предстои ти ново тежко и важно лято, този път с националния отбор за младежи. Как виждаш шансовете на отбора за място сред първите 4 на Европейското първенство в дивизия В, което ще е в София, и класиране за дивизия А?

- Моята цел е да сме първи. Дори и да сме четвърти обаче, аз пак ще се радвам, защото това ще ни донесе класиране в дивизия А следващата година, където ще можем да покажем с набор 93/94 на какво сме способни. Със сигурност ще ни бъде много тежко, защото на това първенство са отбори като Полша, които са с много силен състав, Хърватия, Дания, Израел, Великобритания. Ние ще се борим и

TV АКЦЕНТИ

Сряда, 25 април
15:00 ч. Тенис (WTA турнир в Щутгарт) по Евроспорт 2
21:15 ч. Снукър (СП в Шефилд) по Евроспорт
21:45 ч. Реал М - Байерн (ШЛ) по bTV action
Четвъртък, 26 април
15:00 ч. Тенис (WTA турнир в Щутгарт) по Евроспорт 2
17:25 ч. Нефтохимик - Дунав (финал на ДП, баскетбол жени) по БНТ свят
22:05 ч. Атлетик Б - Спортинг (Лига Европа) по bTV action
22:05 ч. Валенсия - Атлетико М (Лига Европа) по БНТ1
Петък, 27 април
21:00 ч. Тенис (WTA турнир в Щутгарт) по Евроспорт 2
22:45 ч. Снукър (СП в Шефилд) по Евроспорт 2
Събота, 28 април
16:30 ч. Футбол от Първа Бундеслига по Евроспорт 2
19:30 ч. Тенис (WTA турнир в Щутгарт) по Евроспорт 2
21:00 ч. Снукър (СП в Шефилд) по Евроспорт
Неделя, 29 април
09:45 ч. Световен шампионат за туристически автомобили по Евроспорт
17:45 ч. Левски - ЦСКА (А група) по БНТ1, БНТ свят и БНТ2
20:00 ч. Тенис (WTA турнир в Щутгарт) по Евроспорт 2
21:45 ч. Снукър (СП в Шефилд) по Евроспорт
Понеделник, 30 април
15:00 ч. Снукър (Световно първенство в Шефилд) по Евроспорт
19:00 ч. Литекс - Локо (Сф) (А група) по ТВ7
19:30 ч. Висла - Краковия (Екстракласа) по Евроспорт 2
Вторник, 1 май
12:00 ч. Снукър (Световно първенство в Шефилд) по Евроспорт
16:30 ч. Снукър (Световно първенство в Шефилд) по Евроспорт
21:00 ч. Снукър (Световно първенство в Шефилд) по Евроспорт
Забележка: Това е предварителна програма и "Животът днес" не носи отговорност за промени след публикуването ѝ.

ще дадем всичко от себе си, за да изпълним нашата цел. Надявам се да успеем и да се радваме така, както се радвахме и във Варна миналото лято.

- Успяваш ли да следиш българското първенство и какви са твоите прогнози за финалната му фаза?

- Много се радвам, че отборът от моя град Ямбол успя да победи на два пъти Лукойл Академик, дори и да е имало подценяване, тъй като тимът е много по-класен. Смятам, че Лукойл Академик отново ще стане шампион, а Ямбол ще успее да се пребори за третото място. Отборът е доста стабилен за българското първенство и вярвам, че бронзовите медали отново ще са за тях.

ВОЛЕЙБОЛА
в един сайт
bgvolleyball.com
bgvolleyball.com
bgvolleyball.com
bgvolleyball.com
bgvolleyball.com

ФУТБОЛА
в един сайт
bgfootball.com
bgfootball.com
bgfootball.com
bgfootball.com
bgfootball.com

БАСКЕТБОЛА
в един сайт
bgbasket.com
bgbasket.com
bgbasket.com
bgbasket.com
bgbasket.com

Г-н Събчев, остават по-малко от две седмици до Олимпийската квалификация в София. Готови ли сме за престоичната напревара?

- Засега нещата вървят по план, макар и сроковете за организацията да са наистина кратки. Всеки, който е свързан с националния отбор, си свърши добре работата и нещата се получават. Затова може да се каже, че сме го-

тови.

- Какво имаме още да свършим като домакини?

- По-трудна се оказва организацията на билети, хотели, международните делегации и т.н. Например отборите и официалните лица са в различни хотели. Всички участници са в "Парк Хотел Витоша". Официалните лица и съдиите са в друг хотел - "Кемпински-Зографски". В по-голямата си част останало-

то е свършено. Супервайзорът на ФИВБ даде много добра оценка на залата и на всичко, свързано със състезанието.

- Обявени бяха четири контроли преди домакинството ни. Може ли малко повече подробности?

- Ще имаме две проверки с Австралия и две със Словакия. Отборът на Австралия пристига на 28 април. Двата мача с тях ще бъдат на 29 и 30 април в "Арена Армеец". Със сло-

Ако всеки си изпълни задачите, ще играем на Олимпиада

С Георги Събчев разговаря Ани Колева

Мъжкният ни национален отбор по волейбол още не се е събрал в пълния си състав за Олимпийската квалификация, която ще е от 8 до 13 май в "Арена Армеец", но мениджърът на тима Георги Събчев отдавна действа на пълни обороти. Работата на хората като него обикновено остава встрани от общественото внимание, но също е много важна. Той не се притеснява, че при един евентуален неуспех ще бъдат виновни всичките, а успехът обикновено е за хората под светлината на прожекторите. За предстоящите изпитания на Лъвовете Събчев отговори специално на въпросите на "Животът днес".

ващите контролите са на 4 и 5 май. С тях обаче ще играем в "Арена Самоков" поради това, че "Арена Армеец" е заета със Световната купа по художествена гимнастика.

- Откъде дойде идеята за контроли точно с

Австралия, един слабо познат отбор у нас?

- Аз предложих. Наблюдавах отбора на Австралия. Има няколко интересни играчи, които предлагат един богат технически арсенал, какъвто е и стилът на самия тим на Австралия. Мисля, че това ще помогне доста, тъй като българският национален отбор винаги е играл трудно срещу отбори, които предлагат техничен волейбол. Смятам, че ще ни бъде от полза да видим възможностите на този тим и да установим във всяка една ситуация как ще противодействаме срещу състав с такъв стил.

- Лично вашите очаквания за Олимпийската квалификация?

- Мисля, че ако всеки изпълни задачите си, ще постигнем целта си - да из-

играем на Олимпиадата. Затова съм и на работа към националния отбор, защото съм убеден, че ще си свършим работата. Ако не съм, въобще няма да се занимавам и няма да работя.

- Ако обаче не стане...

- Ако пропуснем първата възможност, съм убеден, че на втората 100% ще се класираме. Къде ще бъдем, ще стане ясно след 13 май. Това, което успях да проверя според регламента, е, че ако Сърбия стане първа в София, ние със сигурност отиваме на турнир в Япония. Ако Италия стане първа, тяхната домакинска квалификация съответно отпада и не се знае къде кой ще я вземе. Надявам се да се справим добре в София и пред собствена публика да вземем олимпийска квота.

Много цирк, корига и малко порно във футболното ни първенство

Валентин МАРИНОВ

Ако не си фен, всеки поглед към футболното първенство ще те забавлява. Пък някой може и да вземе да напише сценарий, та скоро да гледаме сериал за целия цирк, който се случва по родните терени. Една такава лента, стига да я направят прилично, ще удари всички рейтинзи в земята! То някои с гар слово, като боса на Славия Венцеслав Стефанов, го определят и като порно: например мача "Миньор" - "Лудогорец" (0:7) в Перник. Домакините уж протестираха срещу БФС, а часове по-късно лично президентът на централата Борислав Михайлов разкри как босовете на "чуковете" нямали нищо срещу него. Мнозина подозират, че работата там била тимът от Разград да си оправи головата разлика - за всеки случай. Нищо, че собственикът на "лудата гора" Кирил Домусчиев се кълне как отборът му не влиза в договорки, схеми и т.н.

Да, ама родният запаянко не вярва на съзвиз и обещания. Освен порно той гледа и корига. Нещо такова беше първата загуба на Христо Стоичков с "Литекс" в шампионата - 0:1 в Монтана. Камата все е ходил на борба с бикове в Испания, но такова нещо май не беше гледал.

Всичко това е гарнирано с обиди между футболните хора, факсове, разкрития, този бил Господин Никоу, онзи - Господин Някой... А горките запаянкоци, онези, на които им пука, протестираат, пишат декларации, палят се...

На клетия пък терен останаха двама претенденти за титлата - ЦСКА и "Лудогорец". Второто "Л" трябваше да е по-познато и по-синьо. "Левски" обаче изненадващо за всички в момента се бори за място в евроторнирите... А някои (пак от цирка) го бяха обявили едва ли не за сигурен шампион с помощ "от горе".

Ето ви достатъчен повод за размисъл доколко насериозно трябва да се взема първенството независимо от изобилието от страсти и жанрове. Единият претендент - ЦСКА, смени четирима треньори и две селекци, собствениците му са част и от порното, и от цирка. Другия претендент - "Лудогорец", доскоро изобщо го нямаше на футболната карта, много от футболистите му са отритнати от "грандовете" гастроляри.

Програмата на "Лудогорец" изглежда по-лесна. На

ЦСКА предстои Вечно дерби, домакинство на "Литекс" с кумира на сектор „Г“ Христо Стоичков и гостуване в Разград в последния кръг. За ЦСКА всеки мач до края е финал, рече Стойчо Младенов, а "Лудогорец" се е устремил към дубъл, защото ще играе и един истински финал за Купата срещу "Локомотив" (Пг).

Последният кръг? Дотогава всичко може да е ясно, а може и да станем свидетели на заключителния номер в цирка, "Български футболен шампионат". Дано поне да е истински и различен от корига.

Най-продаваната марка бира в страната с нов продукт - „Ариана Радлер“

"Ариана Радлер" е освежаващ летен микс от светла бира и сок от лимон, създаден по изпитана класическа рецепта. Напитката съдържа 100% лимонен сок и висококачествена бира "Ариана". Тя е с ниско алкохолно съдържание от 1,8%. Произведена е от натурални съставки и е без добавени консерванти. Има приятен и освежаващ вкус, примесен с лека горчивина на бира. Новият продукт на "Ариана" е перфектната комбинация за летните горещини - утолява жаждата, а естественият лимонен послевкус остава дълготрайно усещане за свежест и лекота.

Историята на "Радлер" започва в малко градче в Германия, областта Бавария, през 20-те години на миналия век. Днес напитката е популярна в Европа и по света като микс от бира и лимонен сок, но често се предлага и в други комбинации - с портокал, грейпфрут, круша, дори натурални билки. Най-разпространена е в Австрия, Унгария, Хърватия и Словакия. У нас продуктът има голям потенциал за развитие и може да постави началото на отделна категория на пазара. "Ариана Радлер" е насочена към младите хора в България над 20-годишна възраст. Тези, които имат динамично ежедневие, отворени съм към нови вкусове, търсят свежест и ценят натуралността в продукта. Този вид бира предполага разширяване на консуматорската аудитория, тъй като много се харесва на дамите", коментира от маркетинг екипа на марката.

"Ариана Радлер" е перфектната лятна напитка, която носи двойна свежест. Идеална е за плажа, морето, басейна, върви и с приятели вкъщи или на среща след работа. Освежаващият ѝ вкус и атрактивната опаковка са предпоставка тя лесно да се превърне в част от стила на живот на младите хора", добавят от компанията лидер.

Takeri се препраща в Mazda 6

Концепцията Mazda Takeri, която дебютира на автомобилното изложение в Токио в края на м.г., а след това направи фурор и на изложението в Женева, вече има сериозно бъдеще. В дните на моторното шоу в Ню Йорк японските производители заявиха, че студията ще се прероди без големи изменения в следващото поколение Mazda 6. Продажбите на серийното производство на концепта са предвидени за първото тримесечие на 2013 г., въпреки че автомобилът влиза в каталога на моделната 2014. Сегашният Mazda 6 е култов за марката продукт, който в последните години регистрира небивали пазарни успехи и няма как японците да не

продължат успешната му линия. Този автомобил е втората кола след новия CX-5, която е снабдена с технологията SKYACTIV и с нея новата Mazda 6 ще се превърне в отличник, който регистрира най-нисък разход на гориво в своя клас. От компанията потвърдиха, че за американския пазар моделът ще бъде оборудван с 2-литров SKYACTIV-G бензинов двигател. Трансмисията ще е 6-степенна механична или автоматична. Твърде вероятно е моделът да се продава в САЩ и с дизелов мотор с оглед на по-голяма икономия на гориво. За Европа е задължително наличието на дизелови предложения.

Страницата подготви
Стамен ЗАХАРИЕВ

СПЕЦИАЛИСТЪТ СЪВЕТВА

Изгонете бактериите от колата

В купето на автомобила след зимата имате доста козметична работа. Заради редовната употреба на климатика в студовете и движението на въздуха по вентилационната система предното и страничните стъкла са омазнени отвътре. Мръсният слой се отстранява лесно с разтвор от веро и вода. Ако не изчистите стъклата, при директно пречупване на слънчевата светлина отпред може да стигнете до загуба на видимост след внезапно нахлуване на снопове лъчи при преминаване от сянка на светло. Прахолякът, влагата, пясъкът и

солта от пътя са вкарани в купето чрез обувките и по този начин се е образувал тънкия мръсен слой по стъклата. Извадете гумите стелки (тип легени), които ползвате зимата заради снега и водата. На тяхно място поставете текстилни, които могат лесно да се изтупват и перат. Така ще премахнете неприятната миризма на каучук в купето. Не спирайте вентилатора, докато шофирате, поставете го на първа степен, за да предотвратите евентуалните му повреди преди настъпването на есента. Задължително е почистване на кли-

матика, за да се отървете от бактериите в него, които са живели зимата благодарение на постоянната влага. За по-сигурно сменете и филтъра за купето - ще помогнете на стъклата да не се запотят отвътре. Филтрите за купе препазват пътниците в колата от поли, прах и вредни вещества, като азбест, сажди и др. Преди това обаче трябва внимателно да сте огледали гумите уплътнения по прозорците и вратите, защото, ако имате някъде скъсвания, ефектът от смяната на филтъра ще е много малък.

Astra Classic само за:
19 850 лв.

ASTRA CLASSIC

НЕМСКО КАЧЕСТВО НА НЕПРИЛИЧНО НИСКА ЦЕНА.

Феноменална оферта от Opel!

Класиката в жанра! Само сега Astra Classic, 1.6 л, 115 к.с., 5 врати, климатик, радио-CD, фарове за мъгла, кожен волан с управление на аудио системата, електронна стабилизираща програма ESP, 4 възд. възглавници, предни ел. стъкла и централно дистанционно заключване е на тази невероятна цена!

www.opel.bg

Снимката е илюстративна. Посочената цена е препоръчителна и зависи от избраното оборудване. Условието са валидни до 30.06.12 г. Поискайте оферта от вашия дилър на Opel! Комбиниран разход 6,3 л/100 км и емисии на CO₂ 149 г/км.

Wir leben Autos.